

330141(082)

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

1961. október 5.

bb 1. megjelent sik endre, afrika-történetének első kötete
1 ms/gg szb sr 1961. október 5.

az akadémiai kiadó gondozásában most került ki a sajtó alól dr. sik endre fekete - afrika története című, háromkötetes munkájának első kötete. sik endre nagyszabású monográfiája az első olyan munka, amely a kontinens történetét afrika népeinek szemszögéből vizsgálva tárgyalja és az ókortól egészen napjainkig felöleli. a kiadó, tekintettel a mű nemzetközi jelentőségére, tervbe vette, hogy a mostani francianyelvű kiadás után a többi világnyelven is közreadja dr. sik endre munkáját. /mti/

--

bb 2. óriás teknőst, közel negyvenfajta halat hoztak albániai utjukról a dorogi „békaemberek”,

vid fm/ke sb fm

1961. október 5.

már sok anyaggal gazdagították a dorogi tájmuzeumot a bányászok, a környék lakói. több mint 30.000 régészeti, természettudományi és történelmi emléket őriznek itt. most a bányászművelődési ház vizalatti kutató csoportjának tagjai a „békaemberek”, értékes biológiai anyaggal tértek vissza albániai utjukról. három hetet töltöttek dél-albániában. közvetlenül a tenger közelében egy termelősövetkezet narancsligetében ütötték fel sátraikat, s közel negyven fajta halat hoztak utjukról. ezek egy részét a dorogi tájmuzeumban helyezik el, a többit pedig az iskolai szemléltető eszközök gyárának adják. egy 45 kilós eleven óriásteknőst a budapesti állatkertnek ajándékoztak. /mti/

--

bb 3. erősödő kubai-magyar irodalmi kapcsolatok

szh h szb nk

1961. október 5.

a magyar írók szövetségét dr. tolnai gábor irodalomtörténész, egyetemi tanár képviselte a kubai írók és művészek nemrég lezajlott első kongresszusán, havannában. tolnai gábor hazatérve, a magyar távirati iroda munkatársának kérdéseire többek között a következőket mondotta:

- kubai tartózkodásom négy és fél hete alatt, hazámtól mintegy tizezer kilométer távolságban is úgy éreztem, mintha otthon volnék. a kongresszus - amely után megalakult a kubai írók és művészek szövetsége - nagy nemzetközi demonstráció volt kuba mellett. ott voltak latin-amerika népeinek képviselői, csaknem valamennyi európai szocialista ország és számos kapitalista ország küldöttei is.

- igen sok ottani íróval, művésszel ismerkedtem meg és kötöttem barátságot. látogatásomnak nemcsak az az eredménye, hogy magam sokat tanultam, okultam, de az is, hogy a találkozók, megbeszélések, baráti összejöveteleken a kubai és a magyar irodalom közelebb kerülésének útját egyengettük, többek között megállapodtunk nicolas guillen-nel, a nagy kubai költővel, a kubai írók és művészek most megalakult szövetsége elnökével abban, hogy kölcsönösen megismertetjük országunk népével egymás irodalmát. egy lépés ehhez az a tervünk, hogy a „kortárs”, című magyar irodalmi folyóirat a közeljövőben kubai számmal jelentkezik. szerepel majd ebben a számban guillen néhány legújabb verse, fiatal kubai költők művei, carpentier és onelio jorge cardosa prózai írók egy-egy novellája, valamint egy tanulmány a kubai irodalomról.

- barátaink sürgető kérésének engedve, arra törekszünk, hogy mi is megismertessük kubával legkiválóbb költőinket, íróinkat, művészeinket. havannába magammal vittem józsef attila franciára fordított verseit és egy derkovits albumot. amint kubai ismerőseim elmondották, ők azt hitték, hogy a 20. századbeli magyarság egyetlen óriást adott a világ kulturájának: bartók bétát. a két kötetet áttanulmányozva annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy a magyarok legalább még két óriást adtak az emberiségnek: józsef attilát és derkovitsot. kérésüknek megfelelően rövidesen előkészítjük józsef attila verseink spanyol fordítását. ezenkívül el szeretnénk juttatni a kubai olvasókhoz radnóti miklós verseit, a felszabadulás előtti és utáni novella- és regényirodalom legkiemelkedőbb alkotásait, így többek között móricz zsigmond írásait, és néhány albumban a haladó magyar képzőművészet legkiemelkedőbb műveinek ismertetését.
/folyt.köv./

- 2 -

bb 3. /erősödő kubai-magyar... folyt./- szb

- a közelmultban kapták meg kubában a budapesti kiadott magyarországról szóló vastag spanyolnyelvi kötetet, ami igen népszerű és a kubai olvasók rendszeresen várják magyarországról szóló könyveket. egyébként rövidesen eljutnak hozzájuk az akadémiai kiadó spanyolnyelvi kiadványai, magyar műszaki és természettudományi művek fordításai.

- kubai élményeim ismertetése nem lenne teljes, ha nem mondanám el, milyen nagy hatást tett rám az alfabetizáló mozgalom hallatlan eredménye. beszéltem emberekkel - öregekkel és fiatalokkal egyaránt - akik nemrég még írástudatlanságba süllyedtek, szinte rabszolga sorban sanyalódó emberek voltak. ezek ma már nemcsak írni és olvasni tudnak, de a soktizezernyi kubai „tanító”, munkája nyomán olyan öntudatot, biztonságérzetet is kaptak, hogy értékesebb, teljesebb embernek érzik magukat - mondotta tolnai gábor. /mti/

bb 5. megkezdődtek az előkészületek a 3. budapesti nemzetközi borversenyre

1 so/gg szb ká

1961. október 5.

a nemzetközi borhivatal, az olv. lcai plenáris ülésén helyesléssel fogadták a bejelentést, hogy magyarország jövőre megrendezi a 3. budapesti nemzetközi borversenyt. a plenáris ülés egyben elhatározta, hogy a nemzetközi borversenyek megrendezésére a jövőben egységes nemzetközi szabályzatot javasol és e szabályzat alapjául az eddigimagyar borversenyek szabályzatát fogadták el, csekély módosítással. ezek a módosítások megkönnyítik a versenyek rendezését. így például javasolják, hogy naponta csak körülbelül harminc bort bíráljon el a bizottság és ne husz, hanem száz legyen a maximális pontszám.

a harmadik budapesti nemzetközi borverseny iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik. a legutóbbi versenyen résztvevő cégek közül több már jelezte részvételét. a legutóbbi borversenyen 24 országból 560 különböző bor és konyakfajtát mutattak be. az 1962 augusztusának második felében a vajdanynydvárban megrendezésre kerülő verseny előreláthatóan még nagyobb szabású lesz.

az előzetes tervek szerint tíz kiváló külföldi szakembert kérnek fel a zsűriben való részvételre és két bizottságot alakítanak. az egyik az asztali fehér és vörös, valamint a minőségi borokat bírálja el, a másik a desszert-borokat, a pezsgőt, a habzó-bort és a konyakot.

a nemzetközi borverseny szervező bizottsága a közeljövőben kibocsátja jelentkezési felhívását. /mti/

- 3 -

bb 4. eddig nyolc ország galambászai jelentették be részvételüket a decemberi nemzetközi galambkiállításra

i so/gg szb ká 1961. október 5.

a magyar galambtenyésztők szövetsége december 9- és 15-e között nemzetközi galambkiállítást rendez a mezőgazdasági kiállítás két nagy üvegpavilonjában. a kiállítás iránt nagy az érdeklődés. eddig Lengyelország, románia, a német demokratikus köztársaság, jugoszlávia, ausztria, a német szövetségi köztársaság, franciaország és hollandia galambászai jelentették be részvételüket. a külföldiek körülbelül 1800 különböző, értékes röp-, dísz- és húsgalambot hoznak budapestre; a magyar galambászok közül pedig kétezeren mutatják be értékes állományukat. a nemzetközi zsüri, magyarországon először most ítéli oda az európa champion címet. /mti/

bb 6. az idén is árusítanak előrecsomagolt burgonyát és vöröshagymát

i ta/hmé szb vg 1961. október 5.

a belkereskedelmi minisztérium tájékoztatása szerint megkezdtek a felkészülést a főváros őszi-téli zöldség-gyümölcsellátására. néhány hete elkezdődött budapest téli élelmiszerraktárainak feltöltése is. az annahegyi és a diósdtárnoki barlangokban a téli burgonya és a vöröshagyma elrakása nemsokára be is fejeződik. az illetékesek szerint igen jók a készletek ella-burgonyából, de van rózsa és gúl Baba burgonya is. az önkiszolgáló zöldség- és gyümölcsboltok és néhány élelmiszer-szaküzlet az idén is forgalomba hoz, 5-10 kilós zsákokban előrecsomagolva, ella burgonyát. a vöröshagymát is előrecsomagolják 2-5 kilós zsákokba.

az almaszüret a hosszantartó jó idő miatt kissé később kezdődött és ezért az alma tárolására csak október második felében kerül sor. az almatermés különben igen jónak ígérkezik. ezért a kereskedelem úgy számítja, hogy almából az idén télen sokkal jobb lesz a főváros ellátása, mint tavaly. karácsony előtt ezenkívül nagyobb szállítmány déligyümölcsöt is kapnak a boltok. /mti/

bb 7. pénteken a Lágymányoson húzzák a Lottó nyerőszámait - 734 nyeremény a jutalomSORSOROLÁSON

i kf/kf szb vg 1961. október 5.

a hónap első Lottóhuzását a fővárosban tartja a sportfogadási és Lottó Igazgatóság. a 40. játékhet nyerőszámait és a szeptemberi tárgyjutalmakat október 6-án, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel a Lágymányoson, a szot fehérvári uti központi művelődési házában sorsolják.

a jutalomSORSOROLÁSON a 37. játékhet szelvényei vesznek részt, amelyek között 734 értékes tárgynyereményt sorsolnak ki. a főnyeremények száma ezuttal egy visszamaradt öröklakással szaporodott. a Flórián téren épülő Lottóházban egy két és félszobás és két két-szobás öröklakás, a homonna utcai Lottó lakótelep sorházában egy két és félszobás, kertes lakás, a 13. kerület kárpát utcai Lottóházban ugyancsak egy kétszobás öröklakás, valamint egy bárhol felépíthető családi ház és egy moszkvics személygépkocsi jut a leg-szerencsésebb Lottózóknak. ezeken kívül többek között teljes szoba-berendezést, 3 szoba- és 2 konyhabutort, 32 különféle típusu motor-kerékpárt és 59 televíziót sorsolnak ki. /mti/

bb 8. rácalmás, nagymaros és bogyaSZLÓ környékén átlábolható a duna -^atiszát még a gyermekek is át tudnák gázolni polgár és tiszafüred között

i sb/sze szb vg 1961. október 5.

a nyár végén, ősz elején rendszerint összeszűkülnek folyóink, de az idei szárazság szokatlanul leapasztotta vizüket. a csapadék hiánytól a tiszta szenvedett a legtöbbet. a tiszalöki duzzasztómű alatti szakaszon most már a sokévi átlagnál 2-3 méterrel kisebb a vízállás. a hajózást természetesen leállították, hiszen mintegy ötven helyen a meder közepén is csak derékig ér a víz. több mint 80 kilométeres szakaszon, polgár és tiszafüred között még az egy métert sem éri el a vízmélység, s így még a gyermekek is átgázolhatnának a tiszán.

a duna sokáig dacolt, de az utóbbi hetekben már nem bírta a szárazsággal, mert alig kapott utánpótlást a mellékfolyóktól. a szeptemberi és októberi kisvízállások sokévi átlagánál most 1.5-2.5 méterrel alacsonyabb a folyó. rácalmás, nagymaros és bogyaSZLÓ környékén a felnőttek^{et} tudnák lábolni a dunát. a nagy uszályok több helyen már csak csökkentett terheléssel közlekedhetnek. néhány napja szórványosan esett már eső az országban, de a szomszagos föld nyomtalanul beitta, nem jutott a folyóknak. a duna és a tiszta vízállásán most még az sem változtatna, ha teljesen megnyílnának az ég csatornái és egy napig áztatnák a földet. csak többnapos országos eső emelné a folyók szintjét. a meteorológiai előrejelzések szerint azonban a közeljövőben nem lehet nagy esőzésekre számítani, s így tovább tart a folyók vízének lassu apadása. /mti/

bb 9. a nőknek fűrészfog-talpas, a gyerekeknek bundabéléses, a kamaszoknak erős korcsolyacipő készül a duna cipőgyárban

1 sz/gg/m/vg

1961. október 5.

a duna cipőgyárban, még mielőtt a hűvös idő beköszöntött volna, megkezdtek a gyermek-bundacipők gyártását és futószalagon, vagy ahogy itt nevezik, a körön, fehér, piros, barna és csau színű kis cipőket adnak egyik kézből a másikba. egy-egy művelet elvégzése után 25-ös számozástól 30-as nagyságig 35.000 pár bundacipő készül ebben a negyedévben. a gyermekek számára ilyen meleg lábbelit nagyobb mennyiségben tavaly hoztak először forgalomba az előző évi közvéleménykutatás alapján. miután tavaly még inkább meggyőződtek arról, hogy keresettek ezek a cipők, a kereskedelem újra a tavalyival azonos mennyiséget rendelt. ezenkívül még 200.000 pár bőr- és gumitalpas gyermekcipőt szállítanak ebben az időben az üzletekbe. a kereskedelem, illetve a vásárlók kérésére 30-38-as nagyságban különleges kidolgozású, rendkívül erős cipő gyártását is megkezdtek a fiuk számára. ezt nemcsak iskolacipőnek szánják, hanem korcsolyázáshoz, vagy más sporthoz is viselhetik. felsőrésze az egyébként használatos krómos festett bőr helyett finom marhabox, talpát négysoros tűzéssel keresztülvarrják és még szeggel is megerősítik.

a gyár modellezői sokféle változatban tervezték a zárt női félcipőket is. a futószalagokra tekintve azonnal észrevehető a cipődivat alakulása. a legdivatosabb szín a fekete és a barna, ilyen női félcipő negyvenezer pár készül. a ludtálpbetétet viselőkre és a fájóslábuakra is gondoltak, amikor magasan záródó, a lábat jobban tartó fűzős félcipőket is terveztek. a kényelmes cipők kedvelőinek tesznek eleget azzal is, hogy ismét gyártnak trottőr-sarkut.

csizma és munkabakancs egyaránt készül a duna cipőgyárban. az egyik futószalagon pedig férfipapucsokat állítanak össze, hogy a keresletet ebből is kielégíthesse a kereskedelem.

sok exportmegrendelést is kapott a duna cipőgyár. tíz futószalagján svéd, norvég, nyugatnémet megrendelésre készülnek a fűrészfog-alakúra formált gumitalpu téli cipők, egy részét még báránybőrrel is bélelik. ha nem nagy mennyiségben is, de természetesen ebből is jut a hazai vásárlóknak. sportos öltözközéshez a nők szívesen hordják, de nemcsak azért, mert divatos, hanem azért is, mert könnyebb benne a járás.

/mti/

8,45

...

- 6 -

me

bb 10. teljesítette egész évi export-felajánlását a szerszámgépipar

1 tó/sze/m/vg

1961. október 5.

a kohó- és gépipari minisztérium szerszámgépipari igazgatóságához tartozó üzemek idei felajánlásaikban többek között arra vállalkoztak, hogy egész évi export-terviüket 37.000.000 forint értékű termékkel telteljesítik. a minisztérium vezetői, az év első felében arra kérték az üzemeket, hogy ne csak az év végére, hanem korábban teljesítsék felajánlásaikat.

a harmadik negyedév termelési eredményeiről közölt előzetes adatok alapján a szerszámgépipari igazgatóságon elmondták, hogy az iparág a harminchétmilliós felajánlását már szeptember végére teljesítette. az üzemek munkáját dicséri, hogy a felajánlást úgy valósították meg a háromnegyedév alatt, hogy kielégítették a hazai igényeket is.

a siker főreszesei közé tartozik a fémáru- és szerszámgépipar ahol terven felül 21 mve-típusú esztergapadot készítettek exportra. a budapesti szerszámgépipar hét darabbal gyártott többet a brüsszeli világkiállításon nagydíjat nyert e-400-as gépből. példamutatóan teljesítette felajánlását, illetve háromnegyedévi tervét a dimávg, valamint a pneumatikus és hidraulikus gépek gyára is. az előbbi különböző préseket, ollókat, az utóbbi pedig főleg csavarszivattyukat készített és szállított külföldi megrendelésre. dicsérendő a debreceni gördülőcsapágygyár és a diósi csapágygyár export-termelése is.

az első félévi munka értékelésénél az elmaradók közé tartozott a kőbányai- és az esztergomi szerszámgépipar. a kőbányaiak import csapágyhiány-okozta elmaradásuk egy részét a harmadik negyedévben pótolták, s most már biztosítottnak látszik az éves terv teljesítése. szeptemberi tervét az esztergomi szerszámgépipar is teljesítette már, itt azonban lényegesen nagyobb erőfeszítések szükségesek az elmaradás pótlására. a többi szerszámgépipari üzemek is segítenek az esztergomi szerszámgépiparnak különböző alkatrészek gyártásának elvállalásával.

/mti/

...

- 7 -

9,00
945/

11.02

bb 11. kutépités vizsugárral, talajöblítés szikesedés ellen - új módszerek a csökutas öntözésben

1 ie/m/ká

1961. október 5.

a duna-tisza közéről két évvel ezelőtt elindult kezdeményezés nyomán az idén már széles körben elterjedt az intenzív gazdálkodás egyik jó segítője: a csökutas öntözés. a módszer tulajdonképpen nem új, a heves megyei, jászszági parasztok már évtizedek óta ismerik, de széleskörű, és főképpen nagyüzemi alkalmazása most bontakozik ki. tavaly óta megkétszereződött, sokszáza emelkedett öntöző-kutak száma, s bár ezek egy részét géphiány vagy egyéb okok miatt az idén még nem használták, mégis, mintegy 500 kutból több mint 15.000 holdat öntöztek. ezeknek a földeknek nagyrésztére - távol lévén minden felszíni víztől - csak így lehetett mesterséges csapadékot biztosítani.

a kutas öntözés idej terjedését és további fejlesztését széleskörű kutató munka alapozza meg. az országos vízügyi főigazgatóság és a földtani intézet kutatófurásokkal vizsgálja, hogy a talajvíz mennyisége hol teszi érdemessé a kutépitést. eddig bács megye egyes részein, a mátravidék és a jászszág találkozásánál, a kisalföldön, a sárközben és még néhány helyen találtak perccenként 300 liternél nagyobb, néhol az ezer litert is meghaladó vízhozamot, s a kutatásokat most a tur és a szamos vidékén folytatják. kidolgoztak egy módszert arra is, amely 100-150 literes vízhozamnál is kifizetődővé teszi a kutas öntözést: több kutat sorbakapcsolnak egy főkivételi szivattyúra.

a vízügyi szakemberek kidolgoztak több kutépitési technológiát is, a különböző talaj-típusoknak, a vízréteg változó mélységének megfelelően. békés megyében ipari tapasztalatok alapján vezettek be egy ötletes eljárást: az olaj-furások módszeréhez hasonlóan nagynyomású vizsugárral nyitnak utat a feltörő talajvíznek. öntözési szakemberek a kutvizek minőségi normáit állítják össze. mivel a talajvizek jelentős része nem megfelelő minőségű, azon is dolgoznak, hogyan lehetne ezek káros hatását ellensúlyozni. az egyik elgondolás szerint a nagy sótartalmu talajvizek öntözött területeket 4-5 évenként nagymennyiségű tiszta vízzel elárasztanák: ezzel „kiöblítenék”, belőle a felhalmozódott sót és így megakadályoznák a szikesedést.

a tervek szerint a következő években tovább terjed az öntözéses gazdálkodásnak ez a viszonylag olcsó és egyszerű módszere. jövőre az egész mezőgazdaságban körülbelül 30.000 hold kap a felszín alatti vizekből mesterséges csapadékot. a kutakból öntözött terület az ötéves terv végére meghaladja majd a 80.000 holdat. /mti/

9, 10

- 8 -

bb 12. tudományos légyfauna-vizsgálat - a közegészségügy szolgálatában

1 ie/m/ká

1961. október 5.

a magyarországi fauna egyik legnépesebb csoportja a legyek: kerekén hatezer különböző fajuk ismeretes, persze, nagyrésztük csak a zoológusok előtt. az ember közelében, a lakóházakban és környékükön élő legyek „mindössze, 150-200 fajt képviselnek. egyes fertőző betegségeknek, például a tifusznak, vérhasnak néhány légyfaj a legfőbb terjesztője. de az még nem ismeretes, hogyan lehet megkülönböztetni az ártalmatlan „házilégytől”, a bacilusok terjesztőit.

a természettudományi muzeumban két esztendeje széleskörű munka kezdődött az ember közelében élő légyfauna vizsgálatára. tavasztól őszig az ország különböző vidékein, a jellegzetes biotópokon háromféle csaláttal csapdázzák a legyeket. azok a legyek például amelyek csak a gyümölcsre szállnak, nem ártalmasak.

az idén befejezik a terepkutatást, s azután sor kerül a mintegy 50.000 darabos „légy-gyűjtemény”, tudományos értékelésére. megállapítják a bacilusokat terjesztő légyfajok számát, életmódját, elterjedését a különböző vidékeken és az év különböző szakaszaiban. ezek a vizsgálati eredmények adnak majd alapot a közegészségügynek, hogy megkezdhesék az ártalmas legyek tervszerű irtását.

/mti/

---

bb 15. 450 mázsa gyógynövényt és 600 mázsa cserszömörécét gyűjtöttek be a göcseji erdőben

vid/ká/j/m

1961. október 5.

az erdei termékeket értékesítő vállalat zalaegerszegi kirendeltségének dolgozója eddig 450 mázsa gyógynövényt gyűjtöttek be a göcseji erdőben. a gondosan kezelt gyógynövények egy részét a hazai vegyipar dolgozza fel, más részét pedig exportálják. jó eredménnyel járt a cserszömörce gyűjtése is: eddig 600 mázsát szállítottak belőle a hazai bőriparnak.

/mti/

9, 15.

- 9 -

bb 14. biztonság palacsó-oduk a cinkék részére

vid/ká/m/j

1961. október 5.

a növényvédelmi kutató intézet madártani osztálya, dr. vert^{se} albert ornitológus irányításával, a rendkívül hasznos cinkék elszaporításának elősegítésére eternit-palából készült csőodukkal kísérletezik. a 80 holdas szarvasi arborétumban száznál több eternit-palából készült odut helyeztek el. a megfigyelések szerint a kísérlet bevált, a kertészek kis segítőtársai megkedvelték új otthonukat, ahol biztonságban érezhetik magukat. az eternit-odukon ugyanis csak akkora nyílás van, amelyen egy cinke befér, így a nagyobbtestű verebek már nem üzhetik el a cinkéket fészük-ből. további előnye a palacsó odunak, hogy tartós, s a paraziták sem telepednek meg benne.

/mti/

bb 16. szaporítják a vágódurbincset, hogy több legyen a fogas a balatonban

i so/gg/m/ká

1961. október 5.

a tihanyi biológiai kutató intézet munkatársai érdekes tervet dolgoztak ki a balaton süllő-, illetve fogasállományának szaporítására. a süllőt, amelyet másféleképpen felül fogasnak neveznek, nem csupán mesterséges keltetőfészkekkel és, az ivadéknak a tóba bocsátásával szaporítják, hanem ötletes módon kívánnak gondoskodni a nagyértékű halfajta táplálásáról is.

a biológusok megállapítása szerint helytelen a vágódurbincsnak nevezett szeméthal irtása a tóban, ugyanis ez a nemes süllő egyik fő tápláléka. a vágódurbincset a jövőben néhány más kishal-fajttával együtt szaporítani kívánják. az előzetes felmérések szerint új süllőfészkek létesítésével, ivadéktelepítéssel és a megfelelő táplálék biztosításával kétszeresére növelik a balaton süllőállományát.

/mti/

9.25

- 10 -

(780)1430E3

bb 13. surányi ibolya előadóestje az egyetemi színpadon

i v/sze vm sr

1961. október 5.

az egyetemi színpadon október 15-én vasárnap este surányi ibolya előadóestjével indul a versmondás művészete című összeállítás idej előadássorozata. az estet keres emil beszélgetése vezeti be a művészekkel, majd a klasszikus magyar és világirodalomból vett, valamint mai magyar és külföldi költők verseit adják elő. a műsorban sienkiewicz és mikszáth novellái is helyt kaptak. közreműködik kocsis albert hegedűművész, bach, prokofjev és bartók zeneművekk. az előadóestet október 24-én, kedden megismétlik./mti/

---

bb 25. oroszlány az ország második „önkiszolgáló városa”, - komárom megyében már száztizenhat üzletben újmódszerű a vásárlás

vid te vm ki

1961. október 5.

komárom megye iparvidékein és községeiben az idén huszonhat új boltot nyitottak és újabbakba vezették be a korszerűbb, gyorsabb eladási formákat. így a megyében már 116 üzlet önkiszolgáló vagy ön kiválasztó rendszerű. oroszlány bányászvárosban, minden régi üzletet átalakították, ahol lehetséges az új módszer alkalmazása. így gyula után oroszlány az ország második „önkiszolgáló városa”, rövidesen megnyitják itt a megye első önkiszolgáló éttermét. a falvakban is megkedvelték már a gyorsabb, kényelmesebb vásárlási formát. lábatlan a megye első olyan községe, ahol az összes élelmiszer-, ruházati-és iparcikk bolt önkiszolgáló, illetve ön kiválasztó. a megyében a boltok felszerelésének kiegészítésére az idén kétfélmillió forintot költöttek. már csaknem négyszáz villamos hűtőberendezés van az üzletekben.

az év végéig még negyven új, illetve korszerűsített üzletet adnak át a megyében. tatabányán az óvárosban kisáruházat, a kertvárosban élelmiszer-, háztartási-és ruházati boltokat nyitnak. esztergomban rövidesen elkészül a megye első „ezer apró cikk”, üzlete. javítják az ellátást a központoktól távolieső kerületekben is. ezeken a helyeken a lakosság társadalmi segítségével úgynevezett peremboltokat építenek./mti/

9.35

- 11 -

10. - ✓ /mti/

bb 18. orvosok mint pártoló tagok a kunszentmártoni járás
termelőszövetkezeteiben

vid ká/j vm

1961. október 5.

a kunszentmártoni járás községi körzeti orvosai a helyi
rendeléseken kívül a termelőszövetkezetek és a tanyaközpontok
egészségügyi ellátásáról is gondoskodnak, hogy munkájukat alaposabban
végezhessék, s megismerhessék a szövetkezeti gazdák életkörülményeit,
számos közös gazdaság, így a nagyrévi haladás, a tiszakürti hunyadi,
a mesterszállási uttörő és az öcsödi szabadság tsz pártoló tagként
vette fel a helyi orvost, az orvosok hetenként többször felkeresik
a termelőszövetkezetet, részt vesznek a vezetőségi ülésen, a köz-
gyűlésen, s az állatrol az emberre terjedhető betegségek megelő-
zéséről előadást tartanak az állattenyésztőknek, az ipari üzemek-
hez hasonlóan, egészségügyi kartont készítenek a szövetkezeti gaz-
dákról, később pedig létrehozzák a termelőszövetkezetek házi rende-
lőjét, ahol a könnyebb betegségeket és kisebb sérüléseket helyben
gyógyíthatják. az orvosok többletmunkájukért a közgyűlések határoza-
ta értelmében munkaegységet kapnak, s ennek értékét az évvégi záró-
számadáskor fizetik ki./mti/

bb 26. tizennégy méteres cölöpökre épül pécs egyik új lakóháza

vid te vm ki

1961. október 5.

pécs belvárosát valóságos pincelabirintus hálózza be. van
köztük olyan, amelyik egyidős a várossal, jelentős részük azonban
a török időkből származik. a magyarországon szinte egyedülálló, sok-
sok kilométer hosszú pincehálózat nem egyszer okozott már gondot a
város vezetőinek. a nagyforgalmu uttestek váratlan beomlását, eme-
letes házak falának megrepedését okozta már egy-egy ilyen pincerész
mennyezetének leszakadása. ujabban az építőket „tréfálta”, meg
a földalatti város. pécsett ugyanis nagy ütemben épültek be a bel-
város területén levő üres telkek, amelyek alatt, vagy közelében ugyan
csak található pincék. így esett ez a központi egyetem szomszédsá-
gában is, ahol a napokban kezdik meg egy négyemeletes épület munká-
it.

/folyt. köv./

9.40

- 12 -

/bb 26. tizennégy.....1. folyt./vm

a tervezők-építők munkáját nehezíti, hogy itt kétszintes pincére
találtak. mivel a teherbíró és tehertartó réteg mélyen a föld
színe alatt helyezkedik el, a szokásos alapozást nem alkalmazhatják.
helyette az épület alapzatába 14 méter mélyen betoncölöpöket helyez-
nek el. az első ötven méter hosszú épület alapzatába 34 ilyen cölöp
kerül, amelyek biztonságosan megtartják a 44 lakásos házat./mti/

bb 27. félmillió bányászcsizmát készítenek eddig a dunaföldvári
cipész ktsz-ben

vid te vm ki

1961. október 5.

tolna megye legnagyobb kisipari termelőszövetkezete, a duna-
földvári cipész ktsz, amelynek 261 tagja van. a ktsz tagjai nyolc
évvel ezelőtt új eljárást dolgoztak ki, amellyel hasznavehetetlen
gumitömlőköt készítenek gumicsizmát. ezeket a bányászok átlag egy
esztendeig tudják hordani. 1953-ban, a gyártás megkezdésekor évente
mindössze hatezer pár csizmát készítettek dunaföldvárott, jelenleg
pedig 118.000 pár a ktsz. évi terve. a szövetkezetben most készült
el a félmilliomodik pár bányászcsizma. közben kidolgozták a kohász-
csizmák gyártási eljárását is. ezeket most próbálják ki./mti/

bb 28. ujfajta édesipari gépet gyártanak szegeden

vid te vm ki

1961. október 5.

ujfajta édesipari gépek gyártását kezdte meg a szegedi
vas-és fémpipari ktsz az élelmiszeripari tervező intézet tervei
alapján. a gépek önműködők, vagy félautomaták. így például keze-
lőszemély nélkül működik a csokoládé adagoló, amely a meleg masszá-
ból készíti az előre meghatározott súlyú és formájú csokoládéfigurá-
kat. az ostyakenőgép a nápolyi szeletek készítésénél szabadít fel
emberi munkaerőt azzal, hogy a töltelékét elhelyezi az ostyalapokon,
egy másik gép pedig szeletekre vágja a nápolyit. készítenek még
nugátmassza főző és keverő- valamint más új típusú gépeket is kipró-
bálásra az ország édesipari gyárainak./mti/

9.50

- 13 -

10.23

bb 17. 16 pulykát ölt meg, mire kézrekerült a nyolckilós vadmacska
vid ká/j vm 1961. október 5.

a somogy megyei kaszópusztai erdészeti egyik dolgozójának, fénér pálnak pulykaállományát ismeretlen állat dézsmálta, rókára gyanakodott, azonban hiába lészte, nem tudta kézrekeríteni. már-már valamennyi pulykája odaveszett, amikor az erdőbe kihelyezett csapdába beleesett a „tettes”, egy ritkaság, hamvas színű, 8 kilós vadmacska. 16 pulykát ölt meg, mire kézrekerült. a nem mindannapos vadászászmányt kitömik, és a kaszópusztai erdészeti vendégszobájában helyezik el./mti/

bb 21. győr-sopron megye lakosságának több mint felén végeztek eddig tüdőszűrő vizsgálatot

vid fm/ke vm fm 1961. október 5.

a győri tüdőbeteg gondozó intézet szűrő kocsija két éve járja a megye településeit, falvait. a tbc-ellen küzdő társadalmi bizottságok tagjai megyszerte széleskörű propagandát fejtenek ki a szűrővizsgálatok jelentőségéről. így a megyében már a lakosság több mint felén végezhettek el a szűrővizsgálatokat. a vizsgálatok alkalmával felderített tüdőbetegeket ingyenes gyógyszeres ellátásban részesítik, a súlyosabb betegeket kórházba, szanatóriumba utalják. a megye két járásában, a mosonmagyaróvári és a csornai járásban befejezték a szűrő-vizsgálatokat.

a tbc ellen küzdő társadalmi bizottság javaslatára a megye üzemekben és közös gazdaságaiban összeírják azokat a kevesebb fizikai megterhelést igénylő munkahelyeket, ahol a már gyógyult betegeket foglalkoztathatják./mti/

10,00

- 14 -

(280)14703E
330.341(082)

bb 19. békéssámsonban kelta és szarmata temetőt, orosházán honfoglaláskori sírokat tártak fel

vid/fm/ke/m/fm

1961. október 5.

a békéssámson határában levő erdőháti-halom homokbányájában négy évvel ezelőtt kb. 2400 éves kelta és 1800 éves szarmata temetőt fedezett fel ifjú olasz ernő, az orosházi szántó kovács jános muzeum tudományos kutatója. a hajdani népvándorlás-korabeli település helyén tavaly őszig 51 - köztük 14 kelta - sírt tártak fel.

a homokbányászás miatt szükségessé vált a környéken kiemelkedő halom további régészeti kutatása. a leletmentő ásatást a most kezdték meg a békés megyei és a békéssámsoni község tanács segítségével. az újabb feltárások sikeresek: máris négy szarmata és egy kelta sírt ástak ki. a kelta sírből szépen megmunkált vaslándzsa, kovakő, és cserépedény került napvilágra. az ásatásokból sok színes kő és üveggyöngy, bronzmelltű, vaskés, agyagkorsó és cserépedény is előkerült. a feltárást folytatják, s további értékes eredményre számítanak.

újabb feltárással kezdtek orosháza határában a monori volt csárda környékén is. ezen a helyen tavaly honfoglaláskori településre bukkantak. az ásatásokat most tovább folytatják és most két lovassírt tártak fel. különösen figyelmet keltő az egyik női lovassír, a csontvázon épségben megmaradtak az elporladt díszes ruha kétsoros bronzveretes, aranyozott ezüst díszel. dienes istvánnak, a kutató csoport vezetőjének nyilatkozata szerint ez az egyetlen női honfoglaláskori sírlelet, amely által rekonstruálható a honfoglalás kori magyar asszonyok viselete.
/mti/

10.10

- 15 -

bb 20. baromfitenyésztő szaktanfolyamokat, akadémiai előadásorozatot indít a nőtanács zalában

vid/fm/ke/m/fm

1961. október 5.

a zala megyei nőtanács nagyszabású oktatási programot készített a téli hónapokra a megye asszonyai és leányai számára. ötven községben szervezik meg a nők akadémiaját, amelyen 12 különböző előadás hangzik el. egy-egy községben 40-50 asszony és leány jelentkezett az előadásorozatra. az előadások már november elején elkezdődnek. szép számmal jelentkeztek az asszonyok közül az ugyancsak novemberben kezdődő termelészövetkezeti akadémiákra is.

a járási nőtanácsok 33 községben szerveznek 10-12 hetes baromfi és kisállattenyésztő tanfolyamokat. ezeken majdnem ezer termelészövetkezeti parasztasszony és leány ismerkedik meg a szakszerű baromfi tenyésztéssel. lentiben tovább folytatják a nőtanács szervezésében működő kertészeti szaktanfolyamot. azokban a községekben, ahol nem működik akadémia, az asszonyok nagy számban jelentkeztek az ezüstkalászos gazdatanfolyamra. a járási és a községi tanácsok ezen kívül még mintegy 200 különféle szakkört szerveznek a zalai községekben. az idén télen első ízben hozzák létre „az asszonyok fórumát”, 25 olyan klubestet terveznek a megyében, ahol az asszonyok az általuk felvetett kérdésekre kapnak választ.

a nők akadémiaján, a termelészövetkezeti akadémián, az ezüstkalászos gazdatanfolyamon és a nőtanácsok által szervezett szaktanfolyamokon mintegy 5.000 asszony és leány vesz részt a téli hónapokban.

/mti/

---

bb 24. hetvenkét éves nyugdíjas tsz-tag az iskola padjaiban

vid/fm/ke/m/fm

1961. október 5.

megbecsülés tisztelet övezi a szombathely határában sorokmajorban lakó 72 éves geröly istván nyugdíjas tsz-tagot, az egykori uradalmi kőművest, aki most idős korában végzi el az általános iskola 7-8. osztályát. a 7. osztályból jeles eredménnyel vizsgázott tavasszal a megye legidősebb diákja, s most beiratkozott a 8-ba, mert azt tartja, tanulni sohasem késő.

/mti/

10,10

- 16 -

10.10
Leli

330.341(082)

bb 22. jövőre Lorántffy Zsuzsanna virágaival díszítik a sárospataki vár vöröstoronyának környékét

vid/fm/ke/m/fm

1961. október 5.

a sárospataki várban évek óta jelentős építkezések folynak, hogy a rákócziak egykori hajléka eredeti szépségében álljon a bodrog partján. az országos műemlék felügyelőség támogatásával és irányításával már helyreállították a vár védőfolyosóinak egy részét, amelyek emeletesen egymás fölé voltak építve. rövidesen elkészülnek a belső vár épületek tatarozási munkáival és jövőre gerő László tervei alapján megkezdik a 700 esztendőes vöröstorony rendbehozását. a saroktoronyok tetjét befedik, és a tetőterazon kicserélik a padlóburkolatot, valamint a feljáratot.

az egykori várkert növényvilága a rákócziak korában külföldön is híres volt. a kutatóknak most Lorántffy Zsuzsanna leveleiből sikerült megállapítani, hogy a kertben milyen dísznövények és virágok voltak ennek alapján. a budapesti kertészeti és szőlészeti főiskola már elkészítette a várkert rendezési tervét. a vöröstorony környékét, az olasz bástya tetején levő parkot így eredeti formájában újjávarázsolják. a munkát segíti a debreceni Kossuth Lajos tudományegyetem növénytan intézete is. Lorántffy Zsuzsanna ritkaságszámba menő dísz- és gyógynövényeit, valamint virágait az intézet botanikus kertjében nevelik fel, majd sárospatakra küldik. így jövőre már Lorántffy Zsuzsanna korabeli virágok díszítik a rákócziak híres várkertjét.

/mti/

---

bb 29. összegyűjtötte a zempléni üveghuták történetét a sárospataki rákóczi múzeum

vid/te/m/ki

1961. október 5.

érdekes ipartörténeti emlékekkel gazdagodott a sárospataki rákóczi múzeum. Takács Béla tudományos kutató az utóbbi években összegyűjtötte és feldolgozta a zempléni hegyekben a 17-18. században működött üveghuták keletkezésének történetét. elsősorban ohotán, kishután, középhután és vágáshután kutatott. ezeken a vidékeken az uradalmak tartották fenn a fafiütésű üveghutákat és a kezdetleges műhelyek munkásai az uradalmi cselédekből kerültek ki. a hutákban vizeskanocsókat, színes gyertyatartókat, boros- és pálinkásüvegeket, valamint különböző dísz tárgyakat készítettek, s ezekre mintának színes üveget csorgattak. /folyt.köv./

10,25

- 17 -

10.25
Leli

bb 29. /összegyűjtötte.... 1. folyt./ m

ezeket a diszes borosüvegeket szívesen és nagy mennyiségben vásárolták a tokajhegyaljai szőlősgazdák. az aszaboroknak például különböző formájú és mintájú üvegeket készítettek.

a gyűjtés során a muzeumnak sikerült száz olyan eredeti üveget vásárolni, amelyeket a zempléni hegység üveghutáiban állítottak elő. az idén középhután megtalálták és a muzeumba szállították az utolsó zempléni huta 25 darabból álló üvegfúró szerzőségeit.

az országban egyedülálló ipartörténeti gyűjteményt a muzeum a közeljövőben kiállítja.
/mti/

---

bb 23. husz évi gyűjtőmunka után készül az ormánsági nyelvjárás nyelvтана

vid/fm/ke/m/fm

1961. október 5.

dr. temesi mihály, a pécsi pedagógiai főiskola nyelvi tanzéneke vezetője husz év óta tanulmányozza a dél-baranyai ormánság nyelvjárását. munkásságának első évtizedében tavasztól-őszig rendszeresen látogatta a tájegység falvait. megörökítette a beszélgetéseket, meséket, napdalokat. ezeknek a „leleteknek”, alapján 1950-ben készült el tanulmányának első fogalmazványa, amely részletesen tárgyalja az ormánsági nyelvjárás legáltalánosabb nyelvszokásait, sajátos kiejtés módját, szóképzésének és mondatfűzésének a köznyelvtől eltérő alakulását. írásos munkájához csaknem 180 térkép is tartozik, amely szemléltetően ábrázolja egyes szavak kiejtésének falunkénti változását. ennek a tanulmánynak az alapján készül most egy teljesebb leíró nyelvtani munka, amely az ormánsági nyelvjárás egybeveti az ország többi nyelvjárásával és a nemzeti irodalmi nyelvvel. megírásához az utóbbi tíz esztendő alatt körülbelül 18.000 nyelvtani adatot tartalmazó jegyzetlapot gyűjtött össze.

„ az ormánsági nyelvjárás nyelvтана „ című dolgozatot, - amelynek terjedelme 600 gépelt oldal lesz, - kandidátusi értekezésnek szánja dr. temesi mihály.
/mti/

- 18 -

10,37

10.37
10.38 1/2

330341(082)
63 287 19

bb 30. folytatta munkáját a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsülése

t-hi-zs-di-fe/gk vm fm li

1961. október 5.

szerdán a késő esti órákban folytatódott a nemzetközi demokratikus nőszövetség budapesti tanácsülése. felszólalt p. ben shaul, az izraeli nőszövetség küldötte, aki az izraeli nőmozgalom tevékenységéről számolt be. elmondotta, hogy a dolgozó nők 86 százaléka - azonos beosztásban - a férfiakkal egyenlő bért kap. az izraeli nők megbecsült tagjai a társadalomnak. egyenjogúságot törvény biztosítja.

perih e.wera kenyai küldött afrika népeinek imperialista-ellenes harcáról szólt. afrika asszonyai és lányai a férfiakkal együtt küzdenek a sokat szenvedett földrész teljes felszabadításáért, - mondotta.

mudividio asszony, az indonéz nőszövetség elnöke rámutatott arra, hogy ázsia és afrika még elnyomott népeinek felszabadulását ugyanazok az erők akadályozzák, amelyek a német békeszerződés megkötését szeretnék megakadályozni. az indonéz asszonyok helyzetéről a többi között elmondotta: a mezőgazdaságban 11 millió parasztasszony dolgozik, s az elkövetkező idő legfontosabb feladata szociális helyzetük javítása, a még meglévő feudális maradványok mielőbbi felszámolása.

sophia tsimilli ciprusi küldött arról beszélt, hogy a ciprusi nők a munkássággal és az ifjúsággal együtt harcolnak a szigeten levő angol katonai támaszpontok felszámolásáért. októberben békehetet tartanak. felhívta a tanácskozás résztvevőit: szólítsanak fel minden nemzetet az általános és teljes leszerelés érdekében folytatott fokozott harcra.

hodinová-spurná, a csehszlovák nőszövetség elnöke a német fasizmus újjáéledésének veszélyeire hívta fel a konferencia figyelmét. a csehszlovák nép egy emberként követeli a német békeszerződés megkötését. elmondotta, hogy az utóbbi időben fokozódik a nyugat-német imperialisták aknamunkája csehszlovákia ellen. több ezer levelet és fényképet adott át a konferencia elnökének. a levelek a csehszlovák nők állásfoglalását tartalmazzák a nyugatnémet militarizmus újjáéledése ellen, a csehszlovák népnek a német békeszerződésre vonatkozó követelését fejezi ki. a fényképek a csehszlovák gyermekek boldog életéről adnak számot.

/folyt.köv./

11.05

- 19 -

/bb 30. folytatta.... .folyt./vm

Kim ok szum, a koreai népi demokratikus köztársaságban élő nők életéről számolt be. a koreai népi demokratikus köztársaságban a nők teljes jogot élveznek, cselekvő részesei a politikai és gazdasági sikereknek. az amerikai megszállás alatt levő dél-koreában igen sok nő munkanélküli, éheznek és nyomorognak. az ottani ifjúságot északi testvéreik elleni harcra képezik ki. ezért a koreai nép mind határozottabban követeli korea békés egyesítését, amely - miként Európában a német békeszerződés megkötése - igen jelentős lenne Ázsiában a béke biztosítása érdekében.

dora adjei ghanai küldött elmondotta, hogy a ghanai nők férjeikkel együtt dolgoznak hazájuk felemelkedéséért. ugyanakkor harcolnak afrika valamennyi még elnyomott népének felszabadításáért, mert nem lehet tartós béke a kontinensen mindaddig, míg testnépének gyarmati elnyomás alatt sínylődnek. az afrikai nőszövetség azért dolgozik, hogy egyesítse az afrikai nőket a gyarmati elnyomás teljes megszüntetéséért folyó küzdelemben.

nora rodd, a kanadai nőkongresszus országos titkára hazája nőszervezetének munkájáról, eredményeiről számolt be.

- asszonyaink lelkes szószólói és támogatói az általános, ellenőrzött, teljes leszerelésnek, a világot fenyegető fegyverek megsemmisítésének, a béke ügyének, a népek háborútól mentes egymás mellett élésének. sokan támogatnak bennünket; egyetértenek velünk a különböző szakszervezetekben tömörült dolgozók tízezrei, a szervezetünkön kívülálló kanadai asszonyok, lányok - s természetesen az édesanyák. de magunk mellett érezzük a nemzetközi demokratikus nőszövetségben tömörült asszonyok millióit, s ez megújuló erőt, biztatást ad számunkra harcunkhoz.

az általános és teljes leszerelésért folyó küzdelem erősödéséről, a békeharcban részvevő asszonyok számának gyarapodásáról beszélt rakel matvejeff, a finn demokratikus nőszövetség titkára is.

/folyt.köv./

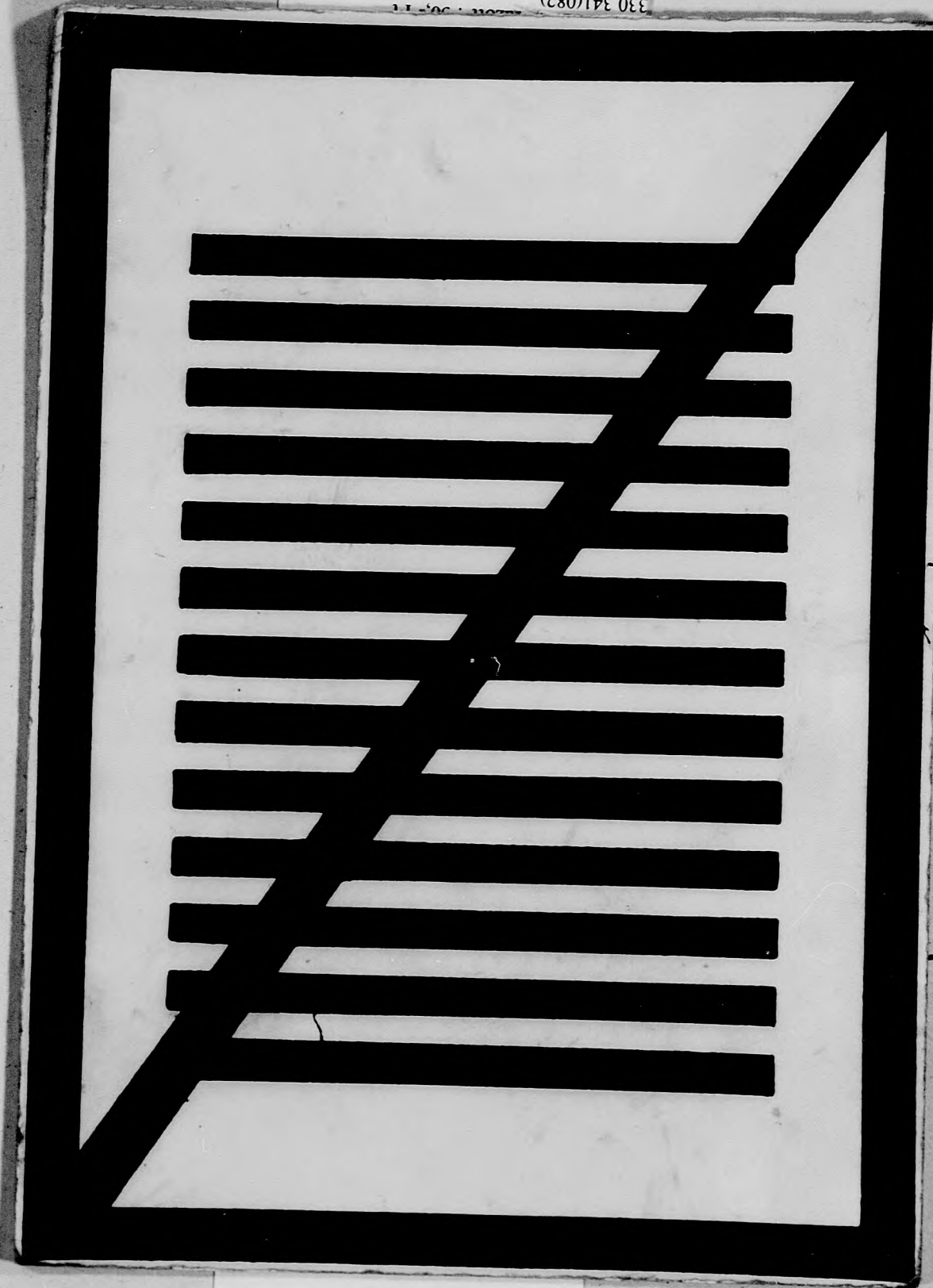
11.15

- 20 -

F
MAM: 21. lap

m: Historia naturalis
1987. - 25 cm
zokat kész. Erdélyi Zsuzsanna] - [Bp.]
életrajzi kész. Kádár Zoltán] : [a szöveg
t val. Zankai Géza] : [ford. Toth Sándor]
mészet története / C. Phinius Secundus : [e
a naturalis (magyar) (résztetek)
Secundus, Caius

330.341(082)

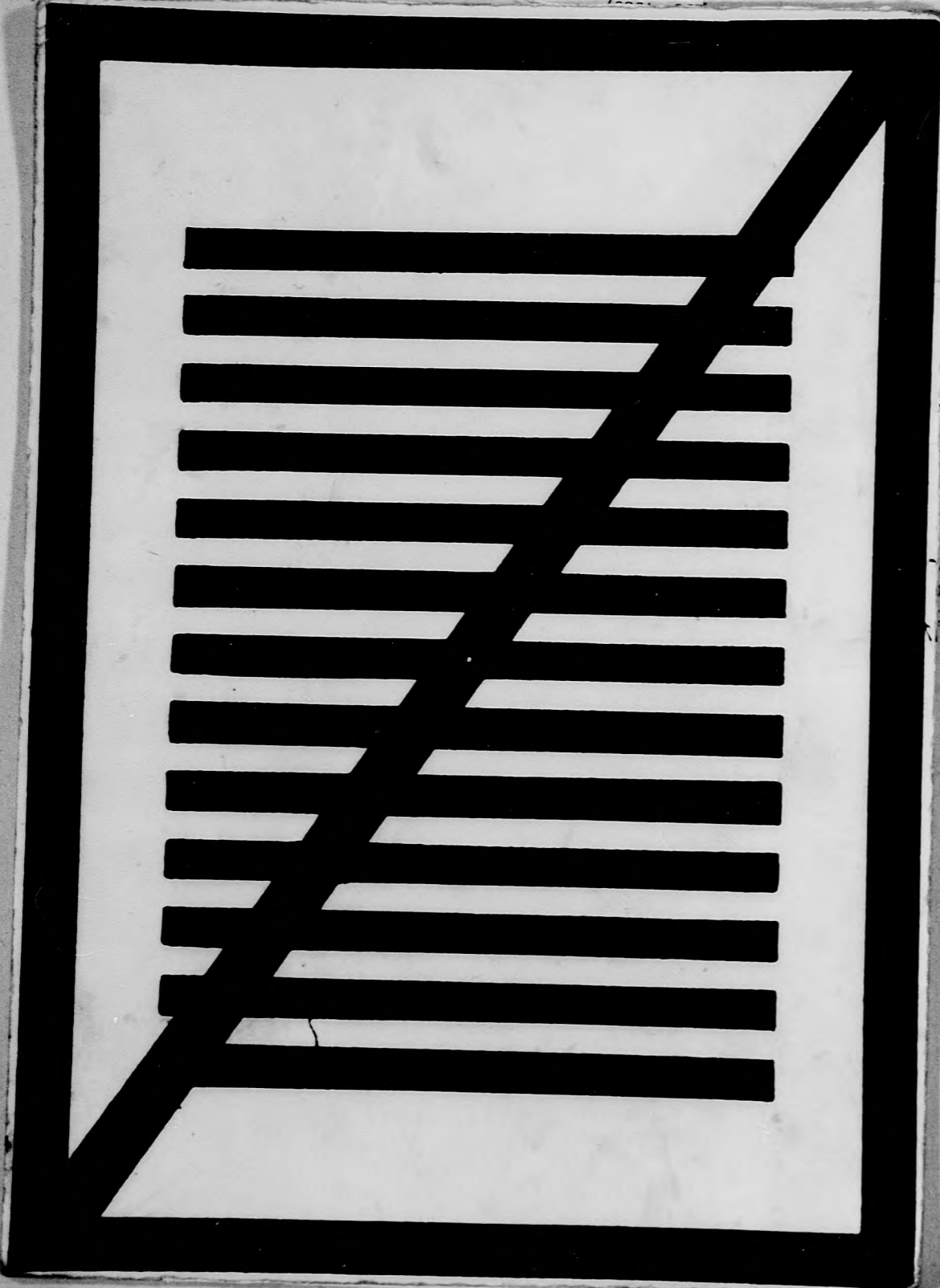
F
WANY: 21. lap

/bb 30. folytatta.

kim ok szun : [bp] : [a szoveg]
elő nők életéről
saságban a nők tel
és gazdasági siker
ában igen sok nő m
ifjúságot északi t
koreai nép mind ha
amely - miként eur
jelentős lenne ázs

m: Historia naturalis
1987. - 25 cm
zokai kész. Erdélyi Zsuzsanna]. - [bp] : [a szoveg]
életrajzi kész. Kádár Zoltán]. - [a szoveg]
t. Val. Zankai Géza]. - [Ford. Toth Sándor]
mészeli története / C. Plinius Secundus : [a szoveg]
a naturalis (magyar) (részletek)
Secundus, Caius
330.341(082)
63 281 829 6 fuzott : 50.- Ft

tikus köztársaságban
demokratikus köztár-
sági részesei a politikai
állás alatt levő dél-kore-
yomorognak, az ottani
képezik ki, ezért a
orea békés egyesítését,
megkötése - igen
érdekében.

nők
nakkor har-
ásáért,
stnérmépe-
ség azért
más teljes

házaja

ltalános,
yverek
s egymás
velünk
a szerve-
esen az
ikus nő-
öt, bizta-

em erősö-
dásáról
ltkára is.

bb 31. /ut közös magyar-román ... 1. folyt./ m

erre vonatkozó adatok nyugat-európától egészen a szovjetunió európai területéig bőségesen álltak rendelkezésre már eddig is, de egységes feldolgozásukra eddig senki sem vállalkozott. a román és a magyar geológus részint az irodalomban rendelkezésre álló, részint a saját kutatásaikból származó adatok feldolgozásával pontos képet rajzolt erről a többtízmillió évvel ezelőtti lejátszódott folyamatról.

- megállapították többek között, hogy az a hegységképződési folyamat, amelynek hajdani működésére eddig kizárólag a balkán hegység kialakulásával kapcsolatban következtettek, sokkal távolabbi területeken is hatott. kiderült ugyanis, hogy ezek a tényezők szerepet játszottak a balkán hegységen kívül nemcsak a magyar közép-hegység, az alpok és a dinari alpok, hanem a pireneusok, sőt még az afrikai atlasz hegység arculatának továbbformálásában is.

kutatásaik közben számos ősi állatcsoport vándorlásának utvonala is kirajzolódott előttük. megállapították például, hogy az egykori tizlábú rákok, amelyek eredetileg a mai egyiptom területén éltek, mintegy hatvanmillió évvel ezelőtt utnak indultak észak felé, mégpedig két irányban. egyrészt az adriai tenger és a magyar közép-hegység peremén át, másrészt a jelenlegi törökország, bulgária, és az erdélyi medence vonalán érkeztek el hazánkba. az utóbbi irányban elindult csoportnak sokkal hosszabb utat kellett megtennie, nem is szólva a számos akadályról - a számkra, víziálatok lévén, járhatatlan szárazföldi területekről, amelyek sorompóként álltak utjukban. ilyenkor azonban türelmesen megvárták, amíg a szárazföld elsüllyed, víz alá kerül, s akkor újból tovább indultak északnak. a különböző rétegekből előkerült maradványaik azonban bizonyítják, hogy „megnetrendjük, meglepően pontos volt. bár a vándorlás körülbelül nyolcmillió évet vett igénybe, a célállomáshoz, a kárpát-medencébe adott „randevúra, a két csoportnak mégis pontosan egyidőben sikerült megérkeznie.

a közös magyar-román kutatásról szóló érdekes előadást élénk vita követte.
/mti/

12,20

- 22 -

bb 32. megnyílt buda első áruháza a mártirok utján - gyors kiszolgálás, önkiválasztás és expressz szabóműhely az új szivárvány áruházban

t ta/sze/m/-ki

1961. október 5.

csütörtökön megnyílt buda első áruháza a mártirok utja 49. számú új hatemeletes lakóház földszintjén és első emeletén. az új áruház megnyitását megjelent tausz jános belkereskedelmi miniszter és ligeti lászló, a kereskedelmi-, pénzügyi- és bányászati miniszter dolgozó szakszervezetének főtitkára. az áruház vezetője elmondta, hogy a budai szivárvány négyzetméter alapterületű, több mint ötven eladót foglalkoztat és kizárólag ruházati cikket, textiliát, valamint bőrdíszműveket árul. a földszinten rendezték be a kötött-áru, a divat-áru és a bőrdíszmű osztályt. az emeleten a lakberendezési textiliák, a méterárak, valamint a férfi, női és gyermekkonfekció-cikkek kaptak helyet. az áruháznak saját szabóműhelye is van, ahol a vevő kívánságára rövid idő alatt alakjára igazítják a kész ruhát. a földszinti osztályok mind gyorskiszolgálórendszerűek, az emeleti osztályokon pedig a gondolatokra kirakott áruk között a vevők maguk választhatnak.

az új áruház kellőképpen felkészült az évvégi nagyforgalmu szezonra: jelenleg 12 és félmillió forint értékű az árukészletük és tervük szerint karácsonyig 14 millió forint forgalmat bonyolítanak le. az új szivárvány áruház megnyitásával egyidőben a mártirok utja 31-33-as számú házban a régi szivárvány ruházati szaküzlet megszűnik, helyén még az idén alkalmi áruházat, vagy butor-szaküzletet rendeznek be.
/-mti/

---

bb 35. mszbt küldöttség utazott észtországba

ms/m/sr

1961. október 5.

csütörtökön négytagú mszbt-küldöttség utazott az észt szovjet szocialista köztársaságba 10 napos tartózkodásra a szovjet-magyar baráti társaság tallinni tagozatának meghívására. a küldöttség vezetője olcsai-kiss zoltán kossuth-díjas szobrászművész, az mszbt országos elnökségének tagja.
/mti/

13.45

14.30

- 23 -

/bb 30. folytatta.....3./vm

maria pardo chilei küldött elmondotta, hogy hazájában a nőszervezetek együtt harcolnak a munkásokkal, a bérek emeléséért, az életszínvonal növeléséért. támogatják a tanárok és tanítók sztrájkját is, amely immár több mint egy hónapja tart. a parasztasszonyok legutóbb santiagoóban tartottak ülést, amelyen megbeszélték közös problémáikat. elmondotta továbbá, hogy számos latinamerikai ország körmánya az amerikai kormánnyal kötött katonai segélyszerződések „eredményeként”, egyre többet költ fegyverkezésre, ahelyett, hogy a dolgozók életszínvonalát javítanák.

araceli sanchez asszony a spanyol nők nevében szólalt fel a tanácsülésen:

a francoista diktatura szívéből, madridból jöttem a világ asszonyainak erre az összejövetelére, s megrázó élményeket hoztam magammal. szomorú, nagyon szomorú a spanyol asszonyok sorsa. franco fasiszta diktatúrája szétzilálta, tönkretette a családok nagy részének életét, s a boldogság, a bizakodás helyett fájdalmat illett az anyák, az asszonyok szívébe. egy fiút szültem, s büszke vagyok rá, mert népünk legjobbainak nyomdokain jár. már fiatal korában fegyvert fogott a köztársaság védelmében. a francoista diktatura uralomrajutása után elfogták, s elítélték, huszonkét évet töltött a legsötétebb börtönökben, s bár megtört a teste, a lelke töretlen. meggyőződése, hite a spanyol nép igaz ügyének győzelmében erősebbnek bizonyult a megpróbáltatásoknál, éppugy, mint sok más társáé. spanyolországban napjainkban is zsúfoltak a fegyházak. a hírhedt burgoesi börtönben a foglyok összbüntetése meghaladja a 11.000 évet. mi spanyol asszonyok férjeinkkel együtt folytatjuk harcunkat a demokratikus szabadságjogokért, hazánk szabadságáért és függetlenségéért. harcunkhoz a világ minden asszonyának, édesanyjának segítségét, támogatását kérjük. harcoljanak velünk együtt a bebörtönzött spanyol politikai foglyok szabadonbocsátásáért, a demokratikus, békeszerető spanyolországért.

a nagy tapssal köszöntött felszólalás után fuki kushida, a japán nőszervezet elnöke kért szót.

- a japán asszonyok legjobbjai megértették, s azért fáradoznak, hogy hazájukban mindenki mással is megértessék: a szovjet kormány határozata az atomkísérletek felújításáról elkerülhetetlen védelmi intézkedés volt. tudják, hogy a nagyfontosságú döntés célja a harmadik világháború megakadályozása.

/folyt.köv./

14.15

- 24 -

/bb 30. folytatta.....4.folyt./vm

az elmúlt években számtalan példáját láttuk annak, hogy a szovjet kormány a béke rendithetetlen óre. éppen ezért meggyőződésünk, hogy a szovjet állam vezetői nem érzik szívesen magukat a kísérletek folytatására. ez a döntés azonban szükséges volt, mert feléledt a nyugatnémet militarizmus, s a japán kormány is a német szövetségi köztársaság példáját követi. fegyverkeznek, idegen támaszpontok létrehozását engedélyezik japán földön, s elnyomja a demokratikus mozgalmakat. hazánkban októbertől decemberig nagyszabású tiltakozó kampányt kezdeményezünk, amelynek megmozdulásain népünk minden rétege hangot ad követelésének: fordítsák békés célokra az atomenergiát, számolják fel a katonai támaszpontokat. bizunk abban, hogy a nemzetközi demokratikus nőszövetség 200 millió tagja támogatni fog bennünket. csakis az általános és teljes leszerelés mentheti meg a világot a háborútól - mondotta befejezésül fuki kushida.

mamia chantouf, az algériai nemzeti felszabadító front tagja a harcban álló algériai nők üdvözlését tolmácsolta a tanácsülés részvevőinek, s köszönetet mondott magyar nőknek a vendégszeretetért a konferencia megrendezéséért.

- az algériai nők küldöttei - mondotta többek között - rendszeresen résztvesznek a világ asszonyainak, lányainak találkozóin, s ha szót kérnek, a szenvedés, a fájdalom, de ugyanakkor a szabadságba, az igazságba, a boldogságba és a barátságba vetett hit hangján szólnak meg. egy hónap múlva nyolcadik évébe lép az algériai háború. a harc, amely a szabadságért, a függetlenségért, a jobb emberi életért folyik, sok áldozatot követelt. elvesztettük sok hozzátartozóinkat, nélkülöztünk, de hiszünk abban, hogy győzni fogunk, s ezért vagyunk bizakodóak. az algériai háború ma már egész afrika békéjét fenyegeti, s harcunk, amelyet a francia gyarmatosítók ellen folytatunk, szerves része az egész kolonializmus ellen vívott küzdelemnek.

hura ezrel, a nigériai asszonyok küldötte elmondotta, hogy hazája fiatal nőmozgalmának képviselőjeként először vesz részt ilyen nagyszabású kongresszuson, s a látottakból, a nők és a nemzetek testvériségéből sokat tanult, erőt merített a további fáradozásokhoz.

/folyt.köv./

14.25

- 25 -

14.25

/bb 30. folytatta.....5.folyt./vm

hangsúlyozta, hogy a nigériai asszonyok elítélik a gyarmati elnyomás minden formáját, s felemelik szavukat a békes együtt élős mellett, a gyarmatosítás ellen. azt vallják, hogy el kell üzni minden eszközzel irtani kell a dél-afrikai fajüldözés örödgét. a nigériai asszonyok, miközben mind bátrabban állást foglalnak a világ dolgaiban is, minden erejüket latba vetik sajátos nemzeti problémáik megoldásáért. küzdenek a megalázó többnejűség, a menyasszonyvásárlás ellen, s olyan házassági törvényt szeretnének kiharcolni, amely felszabadítja a nőket az évszázados elnyomás alól. végül köszönetet mondott a magyar nők vendégszeretetéért.

zihour asszony marokkói küldött többi között kifejtette, hogy hazájában a nőszerkezetek feladatai a legszorosabban összefüggnek az egész nép törekvéseivel. fő céljuk: marokkó szabadságának, teljes függetlenségének kivívása. kemény munka vár még ránk - mondotta - országunk egy része spanyol járom alatt nyög, a népet kizsákmányolják, a terület gazdasági kincseit elrabolják, az amerikaiak katonai támaszpontokat létesítettek marokkó földjén. népiünk azért küzd - s erre egyesíti erejét - hogy az uralkodó körök által folytatott politika megszűnjék, s marokkó elnyerje az igazi függetlenséget.

/folyt.köv./

bb 38. dolores ibarruri a spanyol nép harcáról

i di/gk/s li 1961. október 5.

a nemzetközi demokratikus nőszerkezet budapesti tanácsülésén a spanyol nőküldöttség élén résztvesz dolores ibarruri asszony is, aki a spanyol nép fasisztaellenes harcában kialakult új helyzetről nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának :

- a spanyol munkások, parasztemberek és értelmiségiek szívében most, két és fél évtizeddel a francoista diktatura uralomra jutása után is elevenen él a vágy a szabadság, a jobb emberi élet után. a faszizmus igája nem törte meg népiünk legjobbait, s a véres, kegyetlen francoista diktatura ugyszólván egy percre sem érezheti magát biztonságban. növekszik, s mind erőteljesebbé válik az üldözött és illegálisba kényszerített kommunista párt befolyása, s az összefogásra, a nemzeti egységre szólító szavak élénk visszhangot keltenek népiünk szívében. a francoista hatalom elleni küzdelemben széleskörű társadalmi összefogás körvonalai bontakoznak ki. mind gyakrabban hallatják tiltakozó szavukat a szocialista szerkezetek, a katolikusok. a legkövetkezetesebben azonban a kommunisták fordulnak szembe a diktatúrával, a népelnyomó rendszerrel. a szocialisták ugyanis azzal is megelégednének, ha franco uralma helyébe egy monarchia lépne.

/folyt.köv./
14.30

- 26 -

bb 38./ dolores ibarruri...../ 1.folyt.s

- a faszizmus ellen kibontakozó harc, összefogás egyik legjelentősebb eredménye, s egyben új vonása, hogy olyan ország-részekben, mint például andaluziában is megövekedett a kommunista párt befolyása, ahol erre eddig nem volt példa. az egyszerű spanyol emberek az üldözöttesek és kegyetlenkedések iskolájában tanulták meg, hol a helyük. ezzel egyidejűleg most érik be a kommunisták két és fél évtizedes franco-ellenes harcának vetése is. partizánmozgalmak bontakoznak ki, tiltakozó mozdulások egész sorára kerül sor. nem volt még egyetlen olyan fasiszta terror alatt sanyló ország sem, ahol olyan sok példáját láthattuk volna a nyílt ellenszegülésnek, s annak, hogy a tömegek elégedetlenek az uralmon lévő kormánnyal, s változást követelnek. amikor a spanyol kommunista párt 1958-ban demonstrációkra hívta fel a spanyol népet, a tiltakozás hulláma csapott át egész spanyolországban. sztrájkba léptek a munkások, sokhelyütt bojkottálták a városi közlekedési eszközöket, a diákok pedig nem vettek részt az egyetemi foglalkozásokon. ezekben a napokban, a monopolistákon kívül a lakosság minden rétege megmozdult.

- mindezek bizonyítják, hogy a fasiszta rendszer spanyolországban kizárólag az amerikai segítségnek köszönheti létét és fennmaradását. a mai spanyolország az imperializmus bázisa. franco több mint tízmillió dollárért vásárolt fegyvereket hatalmának fenntartására, s mind többet követel. amikor a közelmúltban, diktatúrájának 25. évfordulóján beszédet mondott madridban, már atomfegyvereket követelt a spanyol hadsereg számára az amerikaiaktól. a spanyol hazafiak mély meggyőződése, hogy az amerikai támogatás ellenére is legyőzik a faszizmust, s megteremtik a szabadság, a demokrácia spanyolországát.

dolores ibarruri végül a nemzetközi demokratikus nőszervezet tanácsülésének jelentőségét méltatta.

- a világ asszonyainak ez a találkozója nagyfontosságú esemény, mert fórumán a haladás, a béke ügyének harcossai szólnak fel, s foglalnak állást napjaink legégetőbb kérdéseiben. világ-részek találkoznak az üléssteremben, s minden szó, minden beszámoló a háború ellen, az általános és teljes leszerelés mellett hangzik el. a munka, amelyet a nőmozgalmak vezetői ezekben a napokban elvégeznek, a népi erőket erősíti, támogatja, s így közvetve a spanyol munkások, parasztemberek, értelmiségiek harcához is biztatást ad. a küldöttek ugyanakkor megismerkednek a szocializmust építő magyarország sikereivel, s ezen keresztül az egész szocialista tábor erejének növekedésével, a szocializmust építő népek életének gazdagodásával. a látottakból erőt merítenek, s ösztönzést kapnak további nehéz, fáradságos küzdelmeikhez - fejezte be nyilatkozatát dolores ibarruri.

/mti/
14.40

- 27 -

bb 42. kőr jános fogadta a nemzetközi demokratikus nőszövetség vezetőit

k. ki/zné vm fm

1961. október 5.

Kőr jános, a minisztertanács elnöke csütörtökön a parlamentben fogadta a nemzetközi demokratikus nőszövetségnek a szövetség budapesti tanácsulása alkalmából hazánkban tartózkodó vezetőit - eugenie cottont /franciaország/, a nemzetközi demokratikus nőszövetség elnökét, nyina popovát /szovjetunió/, margarita di ponce-t /argentina/, anasuya gyanshand-t /india/, marie claude vaillant - couturier-t /franciaország/, maria maddalena rossi-t /olaszország/, aneska hodinova -spurnát /csehszlovákia/, ransone kuit /nigéria/, az ndn alelnökeit, valamint dolores ibarruri-t, a spanyol nők képviselőjét, iluminada sierrát, a kubai nőszövetség végrehajtó bizottságának tagját, edith baumann-t, a német demokratikus köztársaság nőszövetsége elnökegének tagját és fuki kushidát, az ndn japán alelnökének személyes képviselőjét.

a szívélyes hangú baráti beszélgetésen résztvevő erdei lász-lóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke és ortutay zsuzsa, a magyar nők országos tanácsának titkára. /mti/

bb 42. keszthelyen megnyílt az ország első felsőfokú növényvédelmi technikuma

vid ká vm

1961. október 5.

Keszthelyen csütörtökön megnyitották az ország első felsőfokú növényvédelmi technikumát. mint fogarasi jános, a földművelésügyi minisztérium osztályvezetője ünnepi beszédében hangoztatta: az új technikum létrehozásával a növényvédelem továbbfejlesztésének és széleskörű kiterjesztésének alapját kívánják megvetni. az ünnepélyes tanévnyit után ubrizsy gábor, a biológiai tudományok doktora, a növényvédelmi kutató intézet igazgatója tartotta meg az első szakelőadást a növénykórtanról a már érettségivel rendelkező technikum hallgatók két év alatt alaposan megismerkednek a növényvédelem gépesítésével, a gyors és hatásos védekezés legkorszerűbb módszereivel. a gyakorlati teendőket laboratóriumokban, az akadémia kísérleti gazdaságában és a növényvédelmi kutató intézet keszthelyi telepén tanulják meg. /mti/

15.17

- 28 -

bb 33. újabb oroszias vágathajtási rekord komlón

vid/te/m/ki

1961. október 5.

a komlói 3. as aknán horváth jános 15 tagú ifjúsági vágathajtó brigádja egy hónappal ezelőtt hívta fel magára a figyelmet, amikor az átlagos üzemi 25 méteres havi előrehaladással szemben 120 métert értek el 3.500 milliméter átmérőjű, th vasgyűrűkkel biztosított vágatban. ekkor a csapat elhatározta, hogy a jövőben sem marad a bővös száz méter alatt. mint szeptemberi munkájuk értékelése bizonyítja, ebben a hónapban korábbi eredményüket nyolc méterrel megtoldották. ezzel újabb országos vágathajtási rekordot állítottak fel. a csapat, legkorszerűbb módszerekkel dolgozik. négy géppel fúrnak egyszerre. robantásnál komlói ujitást, a vízfojtásos eljárást alkalmazzák. ennél nincs füstképződés, negyedórával a robantás után folytathatják a munkát. mindehhez természetesen hozzájárul az a kitűnő kollektív szellem, amely a brigád tagjait összefüzi. többségük hat éve dolgozik már együtt. ismerik egymás képességeit, e szerint osztják el a munkát. így a műszak minden percét valamennyien hasznosan töltik. a horváth-csapat úgy számítja, hogy két hét múlva ezen a munkahelyen befejezik a munkát. ez azt jelenti, hogy két és fél hónap alatt oldják meg azt a feladatot, amire a bányák átlagos feltáró teljesítményét tekintve, tizenegy hónapra lett volna szükség. /mti/

bb 34. helyreigazítás

cs/j/m/ká

1961. október 5.

az október 4-i bb 32-es kiadáson megjelent közlemény /megkezdődött a szerződéses... stb./ első mondatát helyreigazítjuk. a szöveg helyesen: az élelmezésügyi minisztérium állatforgalmi igazgatóságán tájékoztatásul közölték, hogy a termelőszövetkezeti tagok és az egyéni gazdák az 1962. évi átadásra leszerződött hizottsertések után egyenként - az egyéb kedvezmények mellett - 1.5 mázsa abraktakarmányt kapnak, állami áron. /mti/

15.25

- 29 -

bb 36. magyar, német és finn szakemberek szerelik a sztálinvárosi szalmacellulózsgyár gépeit

vid te vm ki

1961. október 5.

sztálinváros legnagyobb könnyűipari üzeme, a dunai szalmacellulózsgyár építésén és gépeinek szerelésén jelenleg körülbelül ezer munkás dolgozik. a nagy kiterjedésű gyár minden területén a befejezéshez közeledik a szerkezeti magasépítés. a cél az, hogy a télre a technológiai szerelőket a legtöbb helyen zárt egységek fogadják.

a magasépítési munkák általában a terv szerint haladnak, néhol előny is mutatkozik. a hatvan méter magas, nyolcszáz köbméteres víztornyot csuszó zsálužással és robotgéppel építik. az idei legfontosabb építészeti munka, a gépház és a tápház építése felett a kommunisták vállaltak védnökséget. a fénérítő üzemnél már a tetőszerkezeten dolgoznak. a gyár területén az ut- és csatornaépítési munkákkal is elkészülnek december közepéig, úgyhogy az építőipari munkáknak körülbelül csak tíz százaléka marad a jövő esztendőre.

az építkezésekkel párhuzamosan hónapról hónapra növekszik a technológiai szerelők feladata. jelenleg nyolc szerelőipari vállalat szakmunkásai dolgoznak a gépek és a villamossági berendezések szerelésén. a 28 méter magas szecsakázó épületben a német fő-szerelők irányításával szerelik a gépeket. a német és a magyar szerelők közötti jó együttműködés eredménye, hogy máris időt nyertek és végeredményben körülbelül egy hónappal megrövidítik a január 31-i határidőt.

a kazánházi szerelőmunkát finn szakemberek irányítják. ugyanígy a kazánházi különleges berendezéseket, ahol a cellulózgyártásnál keletkező szennyvíz elégetésével gőzt termelnek, a finnek szállították.

októberben egy svéd, novemberben néhány angol szakember érkezését várják, akik a kausztifikáló, illetve a főzőház svéd és angol gépeinek a szerelését irányítják majd.

- a dunai szalmacellulózsgyári építkezés és szerelés általában jó ütemben halad.

/folyt.köv./

15.30

- 30 -

bb 37. időjárásjelentés

gg/m

1961. október 5.

a meteorológiai intézet jelenti október 5-én, csütörtökön 13 órakor:

helyenként reggeli köd

szerdán kelet- és közép-európában a hatalmas keleti anticiklon hatására tulnyomóan száraz, olaszországban és nagybritanniában viszont esős idő uralkodott.

hazánkban szerdán felhőátvonulások voltak, de csak egy-két helyről jelentettek csekély mennyiségű esőt. a nap az ország nagy részén csak 0-2. a dunántul délkeleti megyékben 3-5, az északkeleti határmegyékben viszont 5-9 óra hosszáig sütött. a hőmérséklet napközben szentgotthárdon csak 16, általában 17-22, berettyóújfalun pedig 23 fokra emelkedett. csütörtökön hajnalban az északkeleti megyékben 5-8, máshol azonban csak 8-13 fokra hűlt le a levegő. koradélután az ország nagy részén a felhősebb budapest-kecskemét-szeged vonaltól eltekintve csak kevés felhő volt az égen.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 15.5 fok volt, 2 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. csütörtökön 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 milliméter, alig változik.

várható időjárás péntek estig: kevés felhő, valószínűleg eső nélkül. helyenként reggeli köd. mérsékelt, napközben megélénkült keleti, délkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4-9, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 17-22 fok között.

távolabbi kilátások: a hét végéig nem várható lényeges változás.

a duna vizállása csütörtökön délelőtt 11 órakor budapestnél 130 centiméter.

/mt1/

15.44

- 32 -

16. 21

/bb 36. magyar, német.....1.folyt./vm

a vállalatok többsége teljesíti a tavasszal szocialista szerződésben vállalat kötelezettségeket, csak egyes területeken van elmaradás, máshol viszont előbbre vannak a munkákkal. eddig például elmaradtak a dunai vasművet és a szalmacellulóz gyárat összekötő, körülbelül két kilométer hosszúságú gőz-távvezeték építésével, valamint egyes villamossági munkákkal, a jelenlegi helyzetben megvannak a lehetőségei annak, hogy négy hónappal megrövidítsék a tervszerinti határidőket és 1962. december 31-e helyett már szeptemberben megkezdhesék a szalmacellulózgyár gépeinek üzemi próbáit - mondta lakner kálmán, a győr főmérnöke./mti/

bb 40. idős színművészek előadása a bartók teremben

t s/gg vm fm

1961.október 5.

az odry árpád és a jászai mari művészotthon idős lakói és az állami operaház fiatal művészei csütörtökön a bartók teremben sikerrel mutatták be mult és jövő című műsorukat, amellyel az elmúlt évadban sopronban is nagy tetszést arattak./mti/

bb 44. megkezdte munkáját a vaskuti borkombinát

vid ká/j vm

1961.október 5.

vaskuton, az ország legnagyobb borkombinátjában, amely teljes egészében jövőre készül el, megkezdődött a munka, a feldolgozó üzemben a gépek egyrésze már működik: naponta 400-500 mázsa szőlőt préselnek ki, a pincében mintegy 4000 hektoliter bort tárolhatnak. a gazdaságban új módszerrel készül a vörösbor, a szőlőt előerjesztik, hogy a bogyó héjában levő festékanyag maradéktalanul a mustba kerüljön, erre a célra 8, egyenként 100 hektoliteres erjesztőkádát állítottak fel, az idei első „csapolásra”, csütörtökön került sor: több száz hektoliter sötétbordó színű mustot szűrtek le./mti/

15.34

- 31 -

bb 39. megkezdte a fül-orr-gégé-szakorvosok nagygyűlése

t ms/gg vm fm

1961.október 5.

csütörtökön a semmelweis teremben megkezdődött az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete fül-, orr-gégész szakcsoportjának nagygyűlése, a magyar szakorvosokon kívül számos szovjet csehszlovák, lengyel, német, amerikai, angol és osztrák vendég érkezett a nagygyűlésre.

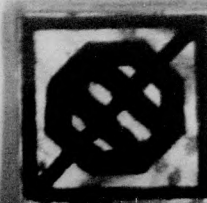
dr.varga gyula egyetemi tanár megnyitójában megemlékezett a modern magyar fülgyógyászat megalapítója, krepuska géza professzor születésének századik évfordulójáról, majd elhangzottak az első napi tanácskozást bevezető előadások. dr.surján lászló, az orvostovábbképző intézet főorvosa az idült gennyes középfülgyulladás korszerű kezeléséről adott összefoglaló ismertetést, majd dr.bodó györgy, a honvédkórház főorvosa adott elő a középfülgyulladások után fennmaradó dobhártya-hibák plasztikai zárásáról, a dél-előtti előadások közül különösen h.gans krakkói fülszakorvosnak a gyermekkori dobhártyaplasztikáról és dr.szabon józsef professzornak a szeged környékén végzett szűrővizsgálatokról szóló előadása keltett érdeklődést.

délután dr.p.beickert freiburgi professzor a hallásjavító műtétekkel kapcsolatos megfigyeléseit, dr.j.szpunar/krakkó/ a dobhártyaplasztikai műtétek eredményét ismertette, időszerű műtéti problémákról szólott dr.walter becker mainzi professzor előadása, dr.h.kricheldorff/berlin a hallócsontocskák szétrombolódása esetén végzett dobhártyapótlás eredményeit ismertette, dr.k.burian bécsi professzor pedig a hipofízis műtéti kikapcsolásának lehetőségeit ismertette az orrgyógyászatban, amire főleg rákos megbetegedések esetén kerül sor.

a nagygyűlés pénteken a gégerák műtéti gyógyításának kérdéseit tárgyalja./mti/

16.05

- 33 -

bb 50. az őszi árpa vetésterület 69 százalékán földbe került a vetőmag - gyorsítani kell a kukorica törését, a kukoricaszár és a cukorrépa betakarításának ütemét - határidőre végeztek a napraforgó betakarításával a békés megyei közös gazdaságok

cs-vid ö kz/szb ká

1961. október 5.

a földművelésügyi minisztérium tájékoztatása szerint az elmúlt hetek száraz időjárása továbbra is kedvezett a betakarítási munkáknak. a legújabb jelentések szerint a silókukorica 97, a burgonya 69, a rizs 68, a napraforgó 60 és a szemeskukorica 21 százalékát takarították be eddig. ez az eredmény jóllehet jobb mint az elmúlt év hasonló időszakában volt, mégsem kielégítő.

különösen a kukorica törését, a kukoricaszár betakarítását és a cukorrépa szedését kell meggyorsítani.

kevésbé kedvezett a száraz időjárás a vetési és a talajelőkészítési munkáknak. a jelentések szerint a vetőszántásra kijelölt területek 55 és a mélyszántásra előirányzott földek 29 százalékát szántották fel. ugyanakkor az őszi árpa 69, a rozs 36 és az őszi buza vetőmagjának 9 százalékára került a földbe. a vetőmagvak mindenüvé idejében megérkeztek és a kiosztás is jó ütemben halad. hasonló a helyzet a második félévi felhasználásra szánt műtrágya kiosztásánál is. a műtrágya 70-80 százalékát vették át máris a szövetkezetek.

a szüret tokaj-hegyalja kivételével mindenütt megkezdődött és jó ütemben halad.

az országos átlagnál, szinte valamennyi időszéri munkában, számottevően jobb eredményeket értek el azok a közös gazdaságok, amelyek csatlakoztak a gyomai és a szarvasi járás közös gazdaságai által kezdeményezett őszi betakarítási versenyhez. békés megyében, ahonnan a mozgalom elindult, az mti legfrissebb jelentései szerint szeptember 30-ra, tehát pontosan a vállalt határidőre, valamennyi járásban végeztek a napraforgó betakarításával. nem kis feladat volt ez, mert hiszen ebben a megyében az idén, mintegy 23.000 holdon termelték ezt a fontos olajos növényt. ebben a megyében mindössze egy közös gazdaságban, a battonyai aranykalász termelőszövetkezetben van még vetetlen őszi árpa. a többi közös gazdaságban a teljes tervezett területen befejezték ennek a fontos takarmánygabonának a vetését. munkában egyébként mindig a versenyt kezdeményező két járás - a gyomai és a szarvasi - jár az élen. a munka üteméből ítélve a verseny többi határidejét is tartják, ami azt jelenti, hogy a kukoricaszedést és az őszi vetését október 31-ig, a cukorrépaszedést november 11-ig, az őszi mélyszántást pedig december 10-ig befejezik.
/folyt.köv./

16.30

- 34 -

bb 50. /az őszi árpa vetésterület... 1. folyt./- szb

győr-sopron megyében ugyancsak végeztek az őszi árpa vetésével. vetésre már eddig több mint 100.000 holdat készítettek elő. a buza vetése is annyira előrehaladt, hogy a vállalt határidőre itt sem lesz vetetlen terület. a burgonyából mindössze pár száz hold szedetlen, s bár a kitiűzött határidőhöz mérten egy kicsit megkésve, de e héten végeznek a napraforgó betakarításával is.

somogyban mintegy 100 közös gazdaság végezte el a szeptember 30-i határidőre a napraforgó betakarítását. a megyében a burgonyának már a 90 százalékát felszedték és az őszi alá mintegy 100.000 holdat készítettek elő. őszi árpa vetésterüvük teljesítésével 21 százalékkal állnak jobban az országos átlagnál; a tervezett terület 90 százalékán végeztek a vetésével. a buza és a rozs magját összesen 32.000 holdon tették a földbe.

tolna megyében a kukorica mellett még 3.000 hold cukorrépa és 14.000 hold napraforgó is betakarításra vár. az utóbbi napokban itt különösen a kukorica szedése gyorsult meg. állandóan mintegy 4.500-5.000 szövetkezeti gazda szedi és hordja a kukoricát. naponta több mint 1.000 holdról takarítják be a termést. először azokat a táblákat igyekeznek megtisztítani, amelyekbe őszi gabonát akarnak vetni. ezeknek a területeknek már több mint a feléről behordták a termést, s így számításaik szerint október végére ebben a megyében is végeznek a vetéssel. /mti/

.-

bb 48. csütörtökön három ward leonard villamosmozdonyt adott át az ipar a máv-nak

1 hbj/gg szb vg

1961. október 5.

elkészült az új 1400 lóerős ward leonard villamosmozdony sorozatának első három gépe. a mozdonyokat csütörtökön papp györgy, a klement gottwald villamosági gyár igazgatója, mausz péter, a ganz-mávag vezérigazgatója adta át tölgyes lajosnak, a máv főigazgatójának. a mozdonyokat, amelyek egyaránt alkalmasak teher- és személyvonatok továbbítására, a máv hamarosan forgalomba állítja. a máv rendelésére még ebben az évben további hét, 1962-ben pedig újabb 18 ilyen villamosmozdonyt szállít az ipar.
/mti/

.-

16.35

- 35 -

bb 41. megkezdődött a 6. szilikátipari konferencia háromnapos tanácskozása

t bs/sz szb vq

1961. október 5.

a magyar tudományos akadémia dísztermében csütörtökön dr. Trautmann rezső építésügyi miniszter megnyitotta a 6. szilikátipari konferenciát. a háromnapos tanácskozáson több mint 200 hazai szakember vesz részt és csaknem 140 külföldi tudós képviseli hazája szilikátipari tudományát. az értekezleten megjelent dr. hevesi gyula, a magyar tudományos akadémia alelnöke, a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének elnöke, dr. Valkó endre, a mtesz főtitkára és szokup lajos építésügyi miniszterhelyettes.

az ünnepélyes megnyitó ülésen dr. Korach mór akadémikus, a szilikátipari tudományos egyesület elnöke számolt be az üveg-, porcelán-, téglá- és cementipar időszerű tudományos kérdéseiről. elmondotta, hogy a szilikátok a legideálisabb ipari nyersanyagok, mert a földkéreg legnagyobb része szilikát, s így könnyen hozzáférhető az ember számára. a szilikátipari tudomány már eddig is jelentős eredményeket ért el, de most áll a legnagyobb fejlődés küszöbén. a szilícium-kohászat ráért arra a rohamosan emelkedő utra, amelyhez hasonló fejlődést az alumíniumkohászat ért el az utóbbi évtizedekben. nincs messze az az idő, amikor porcelánszerű anyagból szívósabb és erősebb gerendákat állítanak elő, mint ma acélból. a keramikus félvezető anyagok készítésével a szilikátipar máris forradalmasította az elektronikus berendezések gyártását. a rádiócsövet helyettesítő félvezetőkkel olyan parányokat lehet készíteni, hogy 60.000 darab is elfér egy levélbélyegen. új tüzálló-, szigetelő- és építőanyagok, új technológiai és vizsgálati módszerek kutatását jelölte meg a legközelebbi feladatnak, de hangsúlyozta, hogy e munkában figyelembe kell venni a kohászat, a gépgyártás és más iparágak tudományos eredményeit is.

a plenáris ülésen dr. hevesi gyula akadémikus, valamint k. l. matvejev, a moszkvai mendelejev egyetem professzora és több baráti ország küldöttjének vezetője üdvözölte a tanácskozás résztvevőit. ezután a technika házában négy szekcióra válva folytatta ülését a konferencia. csaknem harminc hazai és külföldi tudós előadását hallgatták meg. többek között érdekes magyar és külföldi előadás hangzott el az atomreaktorban használható új keramikai anyagokról.
/folyt.köv./

16.444

- 36 -

bb 41. /megkezdődött a 6. szilikátipari... folyt./- szb

eddig a reaktorban levő uránfémet rendkívül drága burkolattal kellett körülvenni, de a keramikai uránoxid felhasználásakor már megtakarítható ez a költséges védőköpeny. német és norvég előadás foglalkozott azzal, hogy üvegből kristályos szerkezetű új anyagot lehet készíteni, amely keményebb és szívósabb az üvegnél, s a legerősebb vegyszer sem tudja megtámadni. feltűnést keltett egy magyar kemencevizsgáló módszer, amely infravörös sugárzás segítségével több hét helyett néhány óra alatt megállapítja a berendezés tüzálló falazatainak állapotát.

a tanácskozás pénteken több mint harminc tudományos előadás megvitatásával folytatja munkáját a technika házában. /mti/

..-

bb 47. gyorsítsuk meg a cukorrépa betakarítását és szállítását - a földművelésügyi és az élelmezésügyi minisztérium közös felhívása a termelőknek

k f.m. szb ká

1961. október 5.

a száraz időjárás a cukorrépa betakarítására viszonylag kedvező és minden lehetőség megvan, hogy a termelők lehetővé tegyék a gyárak folyamatos üzemelését. egyes helyeken, főként csongrád, békés, bács-kiskun, hajdu-bihar, pest és borsod megyében mégis kívánatos, hogy a cukorrépa szedését és átadását a gyáraknak meggyorsítsák. a gyáraknak naponta mintegy 2100 vagon cukorrépára van szükségük. a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok az elmúlt napokban a szükségesnél jóval kevesebb cukorrépát adták át és ezzel akadályozták a gyárak folyamatos munkáját. legfőbb tennivaló, hogy a mezőgazdasági üzemekben a munkaerő helyes elosztásával törekedjenek a kukorica, a napraforgó és a burgonya betakarítása mellett a cukorrépa szedésére is, a gyárakkal megállapított ütemterv szerint.

fontos, hogy az üzemek kihasználják a kedvező utviszonyokat és elsősorban a miuttól távolies táblák termésének szedését szorgalmazzák. a cukorgyárak az összes átvevőhelyen azonnal átveszik a szállítmányokat. /mti/

..-

17.02 17^h

-37-

ME

bb 43. elindították az első ideai rizsszállítmányt a karcagi hántolóüzemből

vid ká/áe szb ká

1961. október 5.

szolnok megyében, ahol az időjárás igen kedvez a rizs betakarításának, a vetésterület több mint 70 százalékánál már learatták a termést. a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok naponta 25-30 vagon rizst szállítanak karcagra, a megye legnagyobb hántolóüzemébe, ahol teljes erővel megkezdtek a tisztítást. a szakemberek megállapítása szerint az ideai rizs minősége jobb a tavalyinál, a nedvességtartalma a megengedettnél kevesebb, mindössze 13-14 százalék. a hántolóüzemből az első ideai rizsszállítmányt már utnak is indították a kereskedelemnek. /mti/

bb 51. az mszbt heves megyei elnökségének ülése

vid fm/ke szb fm

1961. október 5.

az mszbt heves megyei elnöksége csütörtöki ülésén megvitatta és elfogadta a társaság egyéves munkatervét. eszerint a kisz-szet és a nőtanáccsal közösen „milyen az új társadalom embere, „ az egyéni és társadalmi érdek összhangja a szovjetunióban, „ címmel előadásokat rendeznek. husz községben ismertetik solohov munkásságát.

a tervben számos baráti találkozó is szerepel. a szovjet turistacsoportok részére szakmai találkozókat szerveznek a megye üzeimben, termelőszövetkezeimben. a községekben orosz nyelvtanfolyamokat szervez az mszbt a gyermekeknek is. a jövő évben mintegy 300 heves megyei dolgozó szovjetunióba utazását segítik elő. /mti/

bb 55. szovjet és olasz szövetkezeti küldöttségek érkeztek budapestre

i kz/j szb ká

1961. október 5.

a szövetség igazgatóságának meghívására háromtagú szovjet szövetkezeti küldöttség érkezett budapestre. a küldöttség sz.v. potapovval, a szovjetunió fogyasztási szövetkezetei központi szövetsége - a centroszozuz - állat- és állati termékek felvásárlási főigazgatóságának vezetőjével az élen, a földművelőszövetkezetek felvásárlási tevékenységét tanulmányozza.

ugyancsak a magyar fővárosban tartózkodik a hatadór olasz szövetkezeti mozgalom háromtagú küldöttsége is. a delegációt a. sbandati, a fogyasztási szövetkezetek országos szövetségének elnöke vezeti. a szövetség olasz vendégei földművelőszövetkezeink tevékenységét tanulmányozzák. /mti/

17.09

- 39 -

bb 46. matinék, ifjúsági előadások, - irodalmi estek a nagyüzemekben - lorca emlékest, ballada-műsor, munkáshumor - az irodalmi színpad sajtótájékoztatója

t v/hné szb fm

1961. október 5.

az irodalmi színpadon csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak. szendrő ferenc igazgató ismertette az irodalmi színpad elmúlt évi munkájának tapasztalatait, és az 1961-1962-es évad programját.

az elmúlt évad eredményei - mint megállapította - stabilizáltak az irodalmi színpadot. kialakult az állandó törzsközönség és mind többen érdeklődnek a színház előadásai iránt. emelkedett a műsorok, bemutatók művészi színvonala is. 1958-1959-ben a színpad 54 műsort mutatott be, az elmúlt évadban pedig mindössze négy irodalmi összeállítás vittek színre. így a kevesebb bemutatót gondosabban tudták előkészíteni.

az irodalmi színpadon az idén repertoáron maradnak az elmúlt évben bemutatott legsikeresebb darabok. a bemutatók sorát lorca-emlékest nyitja meg granadában történt címmel. az irodalmi koncerten - az előadást zenés keret fogja össze - lorca legszebb művei hangzanak el.

a színház az elmúlt esztendőben mintegy 160 alkalommal szerepelt a fővárosi nagyüzemekben, gyárakban, a peremkerületi művelődési házakban, - s több mint 30.000 gyári munkás, üzemi dolgozó előtt tartották műsoraikat. az idén folytatják az üzemi előadásokat és hogy itt is emeljék a színvonalat - kevesebb produkcióval járják majd az üzemeket, mint tavaly. az üzemi előadások programja így is változatos. örök juliák címmel a világirodalom költeményeiből állítottak össze műsort. medvetánc címmel a magyar humoros költészet és irodalom gyöngyszemeiből kapnak izelítőt a munkások. vidám üzemi műsort is bemutatnak, amely a munkások életét ábrázolja a szatira eszközeivel, amelyek általában a „városi ember, „ szokásait, tulajdonságait, kalandjait tükrözik, parodizálják. megindul az erdő címmel a partizánharcok elevenednek meg a színpadon. az írószövetséggel közösen kortárs-esteket is tartanak majd a mai magyar irodalom legfrissebb hajtásaiból.

az irodalmi színpad négy előadásból álló ifjúsági sorozatot mutat be a fiatalabb nézőknek. műsorra tűzik a görög és latin, a középkori és reneszánsz, a realist és végül a szocialista költészetet.

/folyt.köv./

17.20

- 39 -

bb 43. Etindították az első ideai rizsszállítmányt a karcagi hántolóüzemből

vid ká/ae szb ká

1961. október 5.

szolnok megyében, ahol az időjárás igen kedvez a rizs betakarításának, a vetésterület több mint 70 százalékaról már learatták a termést. a termelőségvetkezetek és állami gazdaságok naponta 25-30 vagon rizst szállítanak karcagra, a megye legnagyobb hántolóüzemébe, ahol teljes erővel megkezdtek a tisztítást. a szakemberek megállapítása szerint az ideai rizs minősége jobb a tavalyinál, a nedvességiartalma a megengedettnél kevesebb, mindössze 13-14 százalék. a hántolóüzemből az első ideai rizsszállítmányt már utnak is indították a kereskedelemnek. /mti/

bb 51. az mszbt heves megyei elnökségének ülése

vid fm/ke szb fm

1961. október 5.

az mszbt heves megyei elnöksége csütörtöki ülésén megvitatta és elfogadta a társaság egyéves munkatervét. eszerint a kisz-szel és a nőtanáccsal közösen „milyen az új társadalom embere, „ az egyéni és társadalmi érdek össz hangja a szovjetunióban, „ címmel előadásokat rendeznek. husz községben ismertetik solohov munkásságát.

a tervben számos baráti találkozó is szerepel. a szovjet turistacsoportok részére szakmai találkozókat szerveznek a megye üzeimben, termelőségvetkezetekben. a községekben orosz nyelvtanfolyamokat szervez az mszbt a gyermekeknek is. a jövő évben mintegy 300 heves megyei dolgozó szovjetunióba utazását segítik elő. /mti/

bb 55. szovjet és olasz szövetségi küldöttségek érkeztek budapestre

i kz/j szb ká

1961. október 5.

a szövetség igazgatóságának meghívására háromtagú szovjet szövetségi küldöttség érkezett budapestre. a küldöttség sz.v. potapovval, a szovjetunió fogyasztási szövetségi központi szövetsége - a centroszozuz - állat- és állati termékek felvásárlási főigazgatóságának vezetőjével az élen, a földművelészetek felvásárlási tevékenységét tanulmányozza.

ugyancsak a magyar fővárosban tartózkodik a határádó olasz szövetségi mozgalom háromtagú küldöttsége is. a delegációt a. spandati, a fogyasztási szövetségi országos szövetségének elnöke vezeti. a szövetség olasz vendégei földművelészetek tevékenységét tanulmányozzák. /mti/

17.09

- 39 -

bb 46. matiné, ifjúsági előadások, - irodalmi estek a nagyüzemekben - lorca emlékest, ballada-műsor, munkáshumor - az irodalmi színpad sajtótájékoztatója

t v/hné szb fm

1961. október 5.

az irodalmi színpadon csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak. szendrő ferenc igazgató ismertette az irodalmi színpad elmúlt évi munkájának tapasztalatait, és az 1961-1962-es évad programját.

az elmúlt évad eredményei - mint megállapította - stabilizálták az irodalmi színpadot. kialakult az állandó törzsközönség és mind többen érdeklődnek a színház előadásai iránt. emelkedett a műsorok, bemutatók művészi színvonala is. 1958-1959-ben a színpad 54 műsort mutatott be, az elmúlt évadban pedig mindössze négy irodalmi összeállítást vittek színre. így a kevesebb bemutatót gondosabban tudták előkészíteni.

az irodalmi színpadon az idén repertoáron maradnak az elmúlt évben bemutatott legsikeresebb darabok. a bemutatók sorát lorca-emlékest nyitja meg granadában történt címmel. az irodalmi koncerten - az előadást zenés keret fogja össze - lorca legszebb művei hangzanak el.

a színház az elmúlt esztendőben mintegy 160 alkalommal szerepelt a fővárosi nagyüzemekben, gyárakban, a peremkerületi művelődési házakban, - s több mint 30.000 gyári munkás, üzemi dolgozó előtt tartották műsoraikat. az idén folytatják az üzemi előadásokat és hogy itt is emeljék a színvonalat - kevesebb produkcióval járják majd az üzemeket, mint tavaly. az üzemi előadások programja így is változatos. örök juliák címmel a világirodalom költeményeiből állítottak össze műsort. medvetánc címmel a magyar humoros költészet és irodalom gyöngyszemeiből kapnak izelítőt a munkások. vidám üzemi műsort is bemutatnak, amely a munkások életét ábrázolja a szatira eszközeivel, amelyek általában a „városi ember, „ szokásait, tulajdonságait, kalandjait tükrözik, parodizálják. megindul az erdő címmel a partizánharcok elevenednek meg a színpadon. az írószövetséggel közösen kortárs-esteket is tartanak majd a mai magyar irodalom legfrissebb hajtásaiból.

az irodalmi színpad négy előadásból álló ifjúsági sorozatot mutat be a fiatalabb nézőknek. műsorra tűzik a görög és latin, a középkori és reneszánsz, a realist és végül a szocialista költészetet.

/folyt.köv./

17.20

- 39 -

bb 30. /folytatta...6.folyt./-lm

Lidia pa cunha, a brazil nőszövetség titkára ismertette a hazájában nemrég lezajlott belpolitikai eseményeket, majd ki-jelentette; a brazil asszonyok résztvesznek abban a nemzetközi szolidaritási mozgalomban, amelynek célja a portugáliában és Spanyolországban szynlódó politikai foglyok kiszabadítása.

isabelle blume, a béke világtanács elnökségének tagja örömet fejezte ki, hogy a nőmozgalom tanácskozásain a béke kér-dése központi helyet foglal el., majd beszámolt az augusztus 13-án berlinben hozott intézkedések hatásáról. találkoztam ott a hadsereg, a népi rendőrség tagjaival, voltam az üzemekben, be-széltem dolgozó nőkkel, s kifejeztem örömemet azért, hogy 15 év után a nehéz körülmények ellenére is sikerült a békéért harcoló német emberek tömegét kinevelni. az asszonyok résztvettek ebben a küzdelemben és igen jól dolgoztak.

a békemozgalom alapvető kérdései: a leszerelés, a gyar-mati népek felszabadítása, a népek békés egymással élésének megvalósítása. volt egy olyan időszak, amikor azt hittük, csak et kell határozni a leszerelést és meg kell valósítani, s mindjárt megoldódik a német kérdést. ma a békeszerződés a két német állammal a leszerelés kezdete lehet.

- békét, boldog emberi életet, szabadságot akarunk - folytatta, - s álláspontunk nemcsak igazságos, hanem erős is, sza-vunk milliókhoz jut el, s éppen ezért azt gondolom: sok a ne-hézség, de az ég mégsem olyan sötét, amilyenek talán sokak látják, s ügyünk előbb vagy utóbb diadalmaskodni fog - mondotta nagy taps közben isabelle blume.

stanislawa zawadecka, a lengyel nőszövetség küldötte ugyancsak a német kérdés mielőbbi megoldását sürgette. mint mondotta, az európa szívében még meglevő háborus tüzfészek nem-csak a környező országok népeinek békés életét, hanem európa, sőt az egész világ békéjét veszélyezteti.

- nem törődhetünk bete abba, hogy a német fasizmus újra hallat magáról a német szövetségi köztársaságban, hogy ismét vezető pozíciókban szövik gyilkos terveiket azok, akik több mint hatmillió lengyel fiu és lány halálát okozták a második világhá-boruban. sohasem felejtünk, nem is szabad felejtenuink, s az asszo-nyok, anyák millióinak erejével, mélységesen emberi érveinkkel, sajátos eszközeinkkel küzdünk a tüzet szító kezek lefogásáért, a béke, a szabadság erőinek győzelméért.
/folyt.köv.

bb 46. /matiné, ifjúsági előadások, -.... folyt./- szb

a színpadot az elmúlt évadban olyan „vadász”, „érték”, hogy hirtlen lett a nagyvonalú versmondó, szavalóestekhez, - „szin-házi előadást”, „előadást a költészetből. a színpad igazgatója el-mondotta, hogy egyik fő céljuk a kísérletezés, a versmondás mű-fajáinak, formáinak, stílusainak fejlesztése, új utak - szceni-kai, rendezői megoldások - keresése. természetesen továbbra is legfőbb tolmácsolói szeretnének maradni a költészeti esteknek - és önálló, fontos művészeti ágnak tekintik a klasszikus vers-mondást. éppen ezért elhatározták, hogy vasárnap délelőttiön-ként irodalmi matinékat rendeznek kedvezményes - 8, 10 forintos helyárakkal. ezeken a matinékon - többek között - pávatollak címmel a legszebb magyar műfordítások, párizs fia dalol címmel modern francia, itália ege alatt címmel modern olasz költők est-je, irodalmi séta pest-budán, móríc zsigmond műsor, nem mondha-tom el senkinek címmel karinthy frigyos költeményei, kástner-est, ballada-műsor és vidéki előadóművészek matinéja szerepel.
/mti/

..-

bb 54. szolidaritási nagygyűlés a csepel művekben

t tó/sze szb vg

1961. október 5.

a német demokratikus köztársaság fennállásának 12. évfordu-lója alkalmából csütörtökön délután ünnepi szolidaritási nagy-gyűlést tartottak a csepel vas- és fémművek dolgozói a fémmű művelődési termében. a nagygyűlésen dieter zibelius, a német demokratikus köztársaság magyarországi nagykövetségének sajtó-attaséja és vigh lajos, a csepel vas- és fémművek pártbizott-ságának agitációs- és propaganda titkára mondott beszédet.

zibelius dieter elmondotta, hogy a német demokratikus köz-társaság milyen eredményeket ért el felszabadulása óta és milyen erőfeszítéseket tett a béke megvédéséért. vigh lajos hangsulyoz-ta, hogy a csepel művek dolgozói szolidárisak a német demokrati-kus köztársaság harcával és biznak abban, hogy létrejön a tartós béke érdekét szolgáló német békeszerződés. /mti/

..-

17.30

- 41 -

30. / folytatta...7.folyt./-lm

felhívta az nbn-ben tömörült nőszervezeteket: szervezzenek tömegakciókat, indítsanak aláírási kampányt, toborozzanak újabb tíz- és százazsereket a teljes leszerelésért, a német békeszerződés megkötéséért, a nemzetközi problémák békés megoldásáért. felszólalása végén stanislawa zawadecka a tanácskozás résztvevőinek nagy tapsa közben jelentette be: a lengyel asszonyok szövetségének tanulmányi ösztöndíjat alapított a nőmozgalom kimagasló egyéniségére, eugénie cotton asszony tiszteletére. az ösztöndíjat cotton asszonyról nevezik el. marthe quandie, a kameruni asszonyok hozzászólásában szenvedélyes szavakkal leplezte le a az imperialisták gyarmati mesterkedéseit. kérte a nemzetközi szervezeteket, erejükhez mérten segítsék, támogassák kamerun népének az igazi nemzeti függetlenség eléréséért folytatott küzdelmét. a múlt év elején hazámban kikiáltották ugyan a függetlenséget, de ez - saját bőrünkön tapasztalhatjuk - azóta is más eszközökkel is, elzárják előlünk az igazi szabadság felé vezető utat. bábkormányunk lekenyerezői, népünk elnyomói ugyanazok, akik vérbe akarják fojtani angola, rhodézia, dél-vietnam, algéria, kongó és laosz haladó erőinek harcát, s akik foggal-körömmel küzdenek a leszerelés megvalósítása, a német békeszerződés megkötése ellen - mondotta.

az ülés elnöke ezután bejelentette: a világ minden részéről érkeztek táviratok az nbn tanácsülése résztvevőjéhez, amelyekben jókívánásaikat fejezik ki, sikeres munkát kívánnak a tanácskozásnak. az ausztráliai nőszövetség táviratában például azt írja:

- sajnáljuk, hogy nem vehetünk részt a budapesti tanácsülésen, így ez uton adunk hangot véleményünknek: egyik leg-sürgősebb feladatnak tartjuk a német kérdés rendezését. kérjük, szólítsák harcba az asszonyok, lányok millióit a békéért.

laoszból a patet lao nőmozgalma üdvözölte a tanácskozást.

sajnos országunk jelenlegi helyzete miatt nem küldhettük el képviselőinket erre a jelentős ülésre - írják -, a tanácsülés munkáját azonban nagy figyelemmel kísérjük és készek vagyunk a tanácsülésen elfogadott határozatok megvalósítására.

a nemzetközi béke- és szabadság ligája táviratában azt a reményét fejezi ki, hogy a budapesti tanácsülés résztvevői megtalálják azokat az eszközöket és módszereket, amelyekkel hozzájárulhatnak a béke ügyének, a népek közötti együttműködés erősítéséhez.

/folyt.köv./

17.45

- 42 -

18.10
látzat függetlenség maradt. A gyarmattartók, ha más formában,

bb 30. / folytatta...8.folyt./-lm

katie b. thomas, a vita következő felszólalója a gambiai nők nevében közölte a tanácskozást.

- magammal viszem mindazt, amit itt láttam, hallottam: beszámolok testvéreimnek azokról a hatalmas erőfeszítésekről, amelyeket a nemzetközi demokratikus nőszövetség tesz a ma még rabszolgasorban élő nők millióinak felszabadításáért. nálunk az asszonyok még gyermekeikkel a hátukon dolgoznak a rizsföldeken; még csecsemők ezrei halnak meg a rossz táplálás miatt - de biztosak vagyunk benne, hogy nem sokáig lesz így.

leila asszony, a jordániai nők ébredése ligájának képviselője hangoztatta: az önrendelkezésért, a nők egyenjogúságáért, a kizsákmányolt emberek felemeléséért ma világméretű a küzdelem, s ha a jelen ázsia, afrika, dél-amerika sok országában még sötét is, a jövő, a világméretű harc kimenetele - nem kétséges - szép és világos lesz.

kapila-khandvala, indiai küldött azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a tanácsülés résztvevői - sokmillió dolgozó nő, asszony, édesanya és lány képviselői - közvetlenül forduljanak a szovjetunió és az amerikai egyesült államok vezetőihez: tárgyalás-sokon keressék meg a legelőnyösebb nemzetközi kérdések megoldásának módját, s békés uton rendezzék a német kérdések megoldásának módját, s békés uton rendezzék a német békeszerződés, berlin szabad várossá nyilvánításának kérdését.

quibui ciu asszony, az albán demokratikus nőszövetség küldötte üdvözölte ezután a tanácsülést.

- albánia kis ország - lakóinak száma alig több, mint másfélmillió, - de a felszabadulásunk óta elért nagyszerű eredményeinkre méltán büszkék lehetünk. 1938-ban albániában összesen 638 önállóan dolgozó nőt tartottak számon - most az ipar, a mezőgazdaság, a kereskedelem, a kultura különböző ágaiban sok tízezer asszony, lány dolgozik, s munkájukért a férfiakéval azonos megbecsülést, fizetést kapnak. felszámoltuk az irástudatlanságot, a nők előtt megnyitottuk az érvényesítés, a tanulás, a művelődés útjait, s jelenleg harminchatszor annyi lány jár iskolába, mint a második világháború előtt.

/folyt.köv./

18.05

- 43 -

bb 57. békegyűlés tatabányán az ndk megalakulásának 12. évfordulója alkalmából

vid ke/lv szb hk

1961. október 5.

Komárom megyében ezekben a napokban több helyen rendeznek békegyűlést az ndk megalakulásának 12. évfordulója alkalmából. Csütörtökön tatabányán, a zsdanov bányászmivelődési házban tartott békegyűlést a hazafias népfront városi bizottsága. végn józsefnek, a bizottság elnökének üdvözlő szavai után siegfried Hienzsch, az ndk budapesti nagykövetségének első titkára ismertette az ndk fejlődését, eredményeit. a gyűlés résztvevői táviratot küldtek az országos béketanácsnak, s ebben kifejezték az ndk dolgozói iránt érzett szolidaritásukat. /mti/

--

bb 58. az eötvös gimnázium tanárainak és szülői munkaközösségének látogatása a csepel művekben

t tó/sze /lv szb nk

1961. október 5.

az eötvös gimnázium tanárai és szülői munkaközösségének tagjai csütörtökön ellátogattak a csepel vas- és fémművekbe, hogy tájékozódjanak a politechnikai oktatás csepeli eredményeiről. a pedagógusok és a szülők a csepel művek pártbizottságának munkatársával és a gyári oktatókkal megbeszélést tartottak a gyerekek tanulásáról, szakmai fejlődéséről, a közös munkáról. utána megnézték a foglalkozást a csőgyárban, a motorkerékpárgyárban és az erőműben létesített új tanműhelyben. a pedagógusok és a szülők nagy elismeréssel nyilatkoztak arról, hogy a gyár milyen jól segíti a pedagógusok munkáját. /mti/

--

bb 60. befejeződött a 3. magyar mikrobiológiai kongresszus

t ms/ hné szb hk

1961. október 5.

a 3. magyar mikrobiológiai kongresszus utolsó napján, csütörtökön is nagy érdeklődés kísérte az előadásokat. az előadók foglalkoztak a gyermekfertőzések elleni védőoltások kérdéseivel, megvitatták a szervezet védekezőképességének kifejlődésével kapcsolatos problémákat, valamint a különböző fertőzőbetegségek elleni gyógyszerkészítmények hatásmódját. ezenkívül számos előadó választotta témájaként az elvi jelentőségű általános mikrobiológiai kutatásokat, a bakteriológia, a víruskutatás és a baktériumokat pusztító vírusok, az úgynevezett bakteriofágok kutatásának eredményeit.

a kongresszus jelentős sikert aratott a magyar és a többi népi demokratikus országok gyógyszeriparának az előcsarnokban bemutatott készítményei. /mti/

--

17.50

- 44 -

bb. 49. újabb üzemekbe vezetik be a földgázt - távfűtő központok létesülnek kispesten, kőbányán, ujjesten, óbudán és budafokon - huszmillió forint energetikai műszerekre. - sajtótájékoztató a kohó- és gépipar energiagazdálkodásáról

t/sl/sze/rj vg

1961. október 5.

a kohó- és gépipari minisztérium és a vasas szakszervezet rendezésében pénteken és szombaton tapasztalatcsere-ankétot tartanak az iparág szakemberei az energiagazdálkodás időszerei kérdéseiről. az ankét jelentőségéről és az energiagazdálkodás helyzetéről csütörtökön tájékoztatták a sajtót a kohó- és gépipari minisztériumban.

francia józsef, a kgm főenergetikusa elmondotta, hogy az iparág energiaellátása az utóbbi években lényegesen megjavult. a szén-villanyáram-olaj-gázellátási zavarok szinte teljesen megszűntek, a helyes gazdálkodásra mégis igen nagy szükség van, hogy tovább csökkenthessék az üzemek önköltségét. a takarékos gazdálkodásra az utóbbi időben több fontos intézkedés történt. egész sor kohászati üzemben, a többi között diósgyőrött, ózdon, borsodnádason, s a lőrinci hengerműben olyan berendezéseket helyeztek üzembe, amelyek az eddig elszállt füstgázok energiáját hasznosítva, a martin művekben a felmelegedett hűtővizből nyernek energiát. nagymértékben megváltozott a különböző energiafélések összetétele, jóval kevesebbet használnak fel a drága szénből és kokszból, ezzel szemben egyre több helyen vezetik be az olaj- és méginkább a földgáz-tüzelést. a hajduságban feltárt földgáztelepek lehetővé teszik, hogy az ózdi kohászati üzemeket, a december 4. drótműveket, a dimásvág gépgyárat és a borsodnádasi lemégyárat is bekapcsolják a következő években a földgáz-hálózatba.

jelentős megtakarításokat várnak a távfűtő-telepek kiépítésétől is. olyan központokat létesítenek ugyanis, amelyek egy-egy környék üzemait ellátják melegvízzel és gőzzel, ami az energiatermelést gazdaságosabbá teszi és az üzemekből származó kazánkéményekből kiáramló pernyét, kormot. a kispesti távfűtő központba már az idén bekapcsolják a vörös csillag traktorgyárat, a villamosgép- és kábelgyárat, a dinamó villamosforgó gépgyárat, hasonló központok létesítenek kőbányán, a láng gépgyárban, ujjesten, óbudán és budafokon is. a tervek szerint 1968-ra a kohó- és gépipar forróvíz és gőszükségletének már mintegy 70 százalékát ezek a fűtőművek szolgáltatják.

a jelentős beruházások és sok hasznos műszaki intézkedés hatására az azonos termelési értékre számított energiafogyasztás már lényegesen csökkent. jelenleg 480 kalória felhasználásával készül a kohó- és gépiparban egy forint értékű termék, a három évvel ezelőtti 590 kalóriával szemben. egy-egy tonna nyersvas gyártása hat évvel ezelőtt még 1250 kiló kokszt igényelt, jelenleg 963 kiló kokszt fogy el ugyanannyi nyersvas előállításához, ami a kohók előmelegítésével, a tömörítvények nagyobb mérvű alkalmazásával magyarázható. nagyolvasztóműveink kokszfelhasználásának csökkentésében és martin-acélműveink hulladékhozójának hasznosításában nemzetközi viszonylatban is jelentős eredményeket értünk el, kisebb az előrehaladás a kovácsoló üzemek és a hengerdek energiagazdálkodásában.

/folyt.köv./

18.34

- 45 -

bb. 49. / újabb üzemekbe.....1. folyt./rj

a kétnapos tapasztalatsere ankétjának egyik fontos feladata, hogy ezeken a területeken is hatékony megoldásokat találjon, egy-egy jó módszert az egész iparágban elterjesszen. a magyar acélárugyár kováműhelyében például az országban egyedülálló kemencét helyezték üzembe, amely egy-egy tonna acél izzításához a szokásos négy-millió kalória helyett mindössze 200 000 kalóriát használ fel. az ankéton más üzemek figyelmét is felhívják erre a kemencére és így mód nyílik a hasznos új berendezés elterjesztésére. szóba kerül az ankéton az energetikai műszerek helyes alkalmazásának módszere is. az elmúlt években nyolcmillió, a következő három évben további huszmillió forintot költenek a kőolaj- és gépiparban az energetikai berendezések mérőműszereinek beszerzésére és nagyon fontos, hogy ezeket az eszközöket a lehető legcélszerűbben használják ki. a szakemberek nagy érdeklődéssel várják a szilícium egyenirányító alkalmazását, továbbá a különféle energiatervezési és szervezési kérdésekről szóló beszámolókat is. /mt1/

bb. 53. nemes dezső látogatása a földtani intézetben

t/vt/hné/rj nm

1961. október 5.

nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, csütörtökön a magyar állami földtani intézetbe látogatott. társaságában volt gábor márton, a 14. kerületi pártbizottság másodtitkára is.

nemes dezső az intézet párt-gazdasági, szakszervezeti és kisz vezetőivel folytatott baráti beszélgetést az intézet munkájáról. utána fölöp józseffel, a földtani intézet igazgatójával, marczis józsef párttitkárral, valamint a pártvezetőség tagjaival felkereste a tudományos kutatórészlegeket, végigjárta a laboratóriumokat, beszélgetett a tudósokkal, mérnökökkel, kutatókkal, technikusokkal, laboránsokkal.

délután gy. ülést rendeztek az intézetben, ahol nemes dezső az időszerű politikai kérdésekről beszélt. /mt1/

13.40

bb. 52. új szakaszába érkezett a barátság kőolajvezeték magyarországi ágának építése - megkezdték a dunai keresztezés csöveinek összeillesztését, hozzáfogtak a mederkotrás előkészítéséhez

i szf/gg/gv/vg

1961. október 5.

új szakaszához érkezett a barátság kőolajvezeték magyarországi ágának építése: csepel szigeten a százhalombattával szemközti duna-parton felvonultak a kőolajvezeték vállalat dolgozói, hogy megkezdjék a folyómentes keresztező csővezeték lefektetését. a munkahelyre állandóan érkeznek a csövek és csütörtökön hozzáfogtak összeillesztésükhez. a parton összerakott, összeresztett és szigetelt 600 méter hosszú nagyduna-ági vezeték, amelyből 350 méternyi kerül a mederbe, egyszerre húzzák be a dunába és helyezik el a fenéken kikotort árokba. ugyanígy járnak majd el a sokkal rövidebb kisduna-ági vezetékkel. a nagydunai szakaszt néhány nap alatt előkészítik a vezeték mederbe süllyesztésére, előbb azonban még más parti munkát is el kell végezni. a százhalombattai part és a meder széle ugyanis meglehetősen köves. a homokkő sziklákat robbantással távolítják el, hogy ki tudják képezni a vezeték ágyzatát. erre a jövő héten kerül sor. ha ez megtörtént, a közép-dunavölgyi vízügyi igazgatóság különleges kotrógépe kivájja a vezeték parti és mederszéli árkait. a tulajdonképpeni nagy munka, a mederkotrás a folyamszabályozó és kavicskotró vállalat feladata lesz.

a vegyterv elkészítette a csehszlovák határ menti ipolykeresztesítés tervét is, jóváhagyása után, októberben ezen a szakaszon szintén lefektetik az olajvezeték csöveit a folyómederbe.

a „szárazföldi” vezeték-építés a dolgozók versenyvállalásának megfelelően gyors ütemben halad és rétság-drégelypalánk térségében befejezéshez közeledik. az országhatártól 52 kilométer hosszan nyúlik már le a nyomvonalon az összehesztett csővezeték, egészen Órszentmiklósig. 10-32 kilométernyi vezeték pedig szigetelve várja az árokba helyezést, ha az 52 kilométeres cső-hossz teljesen árokba kerül, a dolgozók budapest alatt folytatják a barátság olajvezeték építését. ezt a munkát már nem lenne gazdaságos a rétsági építésvezetőségtől irányítani és anyaggal ellátni, ezért az építésvezetőséget áthelyezik vecsésre. az átkötés már meg is kezdődött. vecséstől fölfelé és ellenkező irányba a duna felé még jobban meggyorsul majd a munka, mert az árokásó gépek itt könnyebb, homokos talajban dolgoznak majd.

/mt1/

18.17

- 47 -

néné soumaro, a mali köztársaság asszonyainak kiildötte rámutatott: - nekünk az a véleményünk, hogy az imperializmus elleni küzdelem véglegesen csak akkor arathat sikert, ha az egész világon megszüntetjük majd a kizsákmányolás minden formáját, ha minden zavaros fejből kiűzzük a háboru, a vérontás gondolatát. a mali köztársaság alig egy évvel ezelőtt vívta ki függetlenségét, de az azóta eltelt rövid idő alatt éveket léptünk előre. ország-szerint anya- és gyermekvédelmi központokat nyitottunk, kitarultak az iskolák kapui a tanulmánygyök előtt, s míg régebben csupán a tankötelesek 3 százaléka tanult, művelődhetett, ma már 50 százaléknál tartunk.

- ugy érezzük magunkat, mint az a börtönből szabadult ember, aki hosszú rabság után először kóstolhatja a szabadság ízét, de nálunk sokan már ráébredtek arra: a mi dolgaink közések a többi népek dolgaival, s az algériai angolai, kameruni, togói, dél-afrikai elnyomott emberek épp oly testvéreink, mintha hus-vér szerint azok lennének.

nyina popova, a szovjet nőtanács elnöke hangsúlyozta: nyugaton, elsősorban a nato-országokban a kormányok igyekeznek úgy feltüntetni a dolgot, mintha a nemzetközi helyzet kiéleződéséért a szovjetunió volna a felelős. a tények azonban mást mutatnak. az emberek milliói ma már tisztán látják, hogy az általános és teljes leszerelés a háboru megakadályozásának egyetlen útja. e kérdés megoldásától függ az emberiség sorsa. a szovjetunió több esetben is konkrét javaslatokat tett a leszerelés megvalósítására, a nyugati hatalmak azonban a legkülönbözőbb kifogásokkal minden esetben megakadályozták a megegyezés létrehozását.

a nyugati hatalmak újból felfegyverzik nyugat-németországot. a hivatalos adatok szerint a nyugatnémet hadsereg létszáma az idén eléri a 350.000 főt, ezen kívül az nszk-ban számos militarista szervezet működik, amelyekben mintegy 2.5 millió főt képeznek ki.

- bár az egyesült államok hivatalosan nem tartozik a gyarmatosító hatalmak köré, mégis ez az ország egyik fő támasza a gyarmatosításnak, s jelenteg neokolonista politikát folytat. az egyesült államok minden indok nélkül beleavatkozik más népek ügyeibe, amint ezt a délvietnami, a dél-koreai, a kubai és a laoszi események is mutatták. az usa mindenütt, ahol az emberek jogaikért küzdenek a reakció ellen, a nemzetközi zsandár szerepét vállalja. s mi a szovjetunió politikája a gyarmati kérdésben? a szovjetunió fáradhatatlanul harcol a gyarmatosítás ellen, gazdasági és erkölcsi támogatást nyújt a függetlenné vált, vagy a szabadságukért harcoló népeknek.

/folyt.köv./

- s ki a felelős a nyugat-berlini probléma kiéleződéséért? ez a legújabb oka a jelenlegi nemzetközi feszültségnek. olyan veszély ez, amely könnyen a háboru, sőt az atomháboru poklátá ránthatja az emberiséget. az élet dikálja annak szükségességét, hogy végre megszüntessük az új világháboruak ezt a fészket. ha most elmulasztjuk, holnap már késő lehet, s a népek sora sem fogják ezt megbocsátani a mai nemzedéknek. ez az oka annak, hogy a második világháboruban olyan sokat szenvedett szovjetülö mindent megtesz a német békeszerződés hatadéktalan megkötéséért. ez lehetővé tenné, hogy végre eltűnjenek a második világháboru maradványai, felszámolják a megszállási rendszert, jogilag megerősítsék a német határokat, rendezzék a ténylegesen létező két német állam közti viszonyt, s megoldják nyugat-berlin kérdését olyan módon, hogy szabad, demilitarizált, semleges várossá változtassák.

a szovjet külpolitika a béke megvédésére irányul és ezt a politikát valamennyi szovjet ember, köztük a dolgozó nők milliói támogatják. a békepolitika fő irányvonala a szovjet kormány külpolitikájának. kormányunk álláspontja szerint a békés együttélés a szocialista és kapitalista országok között objektív szükségesség. a háboru nem lehet a nemzetközi viták megoldásának eszköze. mi békét akarunk minden néppel, s a vitás kérdések tárgyatások útján történő megoldást. ez valamennyi nép érdeke.

a mai nemzetközi helyzetben méremetlenül megnövekedett a népek igénye a béke biztosításért. a nőszervezetekre is nagy feladat hárul ebben a kérdésben. nemzetközi szövetségünk az ország- és szervezetenkénti útján a nők nagy tömegeiben, minden egyes asszony-emberrel a felelősségérzetet csaltítja, népe sorsáért, s megkezdi meg a némozgalom különböző békeakcióit. országos szerveink rendeznek tümegyűléseket, tüntetéseket, békedemonstrációkat, fordulatban felhívást hárítjuk népéhez, kormányukhoz, használják fel munkájukban a békeharc eddigi bevált jó módszereit, s újabb kezdeményezésekkel segítsék sikerre vinni a béke ügyét világszerte, - mondotta nagy taps közben nyina popova.

ezután a szak szervezeti világszövetség titkárságának megbízásából brutyó jános, a magyar szakszervezetek országos tanácsának főtitkára tolmácsolta a nemzetközi demokratikus nőszövetség vezetőinek az szvsz testületi ülvölését és jókívánságait. a világ szervezeti dolgozóinak döntő többségét - a több mint 107 millió szervezeti dolgozót, tüntelőköt és aktív - sorába tömörítő szakszervezeti világszövetség mindenkor nagy jelentőséget tulajdonított és tulajdonít a nők társadalmi tevékenységének. éppen ezért tulajdonít nagy fontosságot a nemzetközi demokratikus némozgalomnak is, melynek élén az nők szervezete áll.

/folyt.köv./

bb 10. / folytatta... 11. folyt./-lm

- a nemzetközi demokratikus nőszövetség a szakszervezeti világszövetséghez hasonlóan a béke, az emberi és a társadalmi haladás nemes eszméinek védelmét írta zászlajára. az sz-hoz hasonlóan egész tevékenységét ezeknek az eszméknek a szolgálataiba állította. a haladó nemzetközi szakszervezeti mozgalom nagyra értékeli azt a munkát, amelyet a nemzetközi demokratikus nőszövetség következetesen fejt ki a világ asszonyainak széles tömegei között, hogy elősegítse egységes állásfoglalásukat és mind fokozottabb részvételüket az emberiséget foglalkoztató kérdések és elsősorban korunk legfontosabb problémájának megoldásában: a háborus veszély elhárításában, a tartós béke biztosításában.

elismerés és megbecsülés illeti a nemzetközi demokratikus nőmozgalom minden harcosát azért az odaadó és áldozatkész munkáért, amellyel az asszonyok körében a haladó, szabadságszerető és békeszerető erők összefogásán munkálkodik.

e tanácskozás napirendjén rendkívül fontos kérdések szerepelnek. olyan kérdések, amelyek ma politikai, vallási és világnézeti különbség nélkül egyaránt élénken foglalkoztatják minden ország népét, dolgozóit és nyugodtan mondhatjuk: elsősorban a családjuk, férjeik, gyermekeik sorsáért mélyszélesen aggódó asszonyok, feleségek és anyák millióit, a világ minden részében. - mondotta, majd emlékeztetett a szvsz által nemrég berlinben, az ndk fővárosában összehívott nemzetközi szakszervezeti konferenciára, amelyen a világ 114 millió szervezett dolgozójának képviselői, a legkülönbözőbb politikai irányzatokhoz tartozó szakszervezetek küldöttei beszéltek meg a haladó nemzetközi szakszervezeti mozgalom feladatait a német békeszerződés megkötése, a nyugat-berlini kérdés békés megoldása és a háborus provokációk megállítására érdekében. a konferencia világosan kifejezésre juttatta a nemzetközi munkásosztály felelősségét és tetterekészségét az európai és a világbéke megvédésében, elsősorban a német kérdés sürgős megoldása útján.

a nemzetközi szakszervezeti mozgalom soha sem állt még ki ilyen egységesen, ilyen határozottan a béke ügye mellett. soha nem mutatott rá ilyen világosan arra, hogy milyen hatalmas felelősség hárul a nemzetközi szakszervezeti mozgalom harcosaira a szakszervezetekbe tömörült dolgozókra, különösen nyugatnémetországban a most kialakult nemzetközi helyzetben.

/folyt.köv./

19.15

- 50 -

bb 30. /folytatta... 12. folyt./-zb

a konferencia szenvedélyes hangú felhívással fordult az egész világ dolgozóihoz, melyben felszólítja őket az éltik összefogására a béke megvédése érdekében. ez a felhívás mindenkinek szól, akik velünk együtt szent kötelességüknek tartják, hogy erejüket nem kímélve kiálljanak a béke ügyéért. az önk szervezete sokat, nagyon sokat tett már eddig is és sokat tehet annak érdekében, hogy a világ minden részében az asszonyok milliói sorompóba álljanak a háborus provokációk megállításáért, családjaik, otthonaik békéjének megvédéséért.

a helyzet határozott állásfoglalást és fellépést igényel. véget kell vetni a nyugatnémet imperialista körök háborus üzeneteinek. meg kell fékezni a háborus örülteket és meg kell kötni a német békeszerződést, mert ez ma a békéért folyó általános harc legfontosabb feladata, létérdeke az egész emberiségnek.

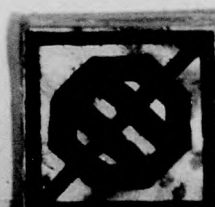
nem engedhetjük, hogy a militarista, imperialista erők most ismét háborút, de ezúttal az eddigieknél még pusztítóbb és gyilkosabb nukleáris háborút robbantsanak ki. valamennyi haladó nemzetközi szervezetnek kötelessége ma, hogy segítse felszámolni a második világháború maradványait, segítse lefogni az agresszorok kezét és kiküszöbölni a harmadik világháború fenyegető veszélyét. szervezteink, az szvsz és a nemzetközi demokratikus nőszövetség sokat tehetnek és kell, hogy tegyenek az emberiség békéjéért - mondotta nagy tetszéssel fogadott beszédében.

dolores ibarurri, a spanyol nkküldöttség vezetője meleg szavakkal mondott köszönetet a magyar asszonyoknak, akik lehetővé tették, hogy az ndk budapesten tartsa tanácsulását.

- a láncokba vert spanyolország üdvözlését hoztuk magunkkal - mondotta - azoknak a spanyol asszonyoknak és anyáknak fájdalmas kiáltását, akiknek életét lökte el, családját feldulta, férjeiket, testvéreiket börtönbe vetette franco diktatúrája. ha ezen a tanácskozáson résztvettek volna újjakamerikai barátnőink, őszintén, tiszta szívből és baráttalag elmondhattuk volna nekik, hogy hazájuk imperialistái mit csináltak spanyolországgal, országuk uralkodó körei milyen támogatást adtak franco tábornoknak spanyolország börtönné tételéhez. mert hazám börtön a nép számára, paradicsom a fasiszták számára. mindezt elmondtuk volna amerikai barátnőinknek, s ők felvilágosíthatták volna az egyesült államok becsületes dolgozóinak millióit.

/folyt.köv./

19.20

bb 30. /folytatta... 13. folyt./- szb

- az usa imperialista vezetői több mint ezer millió dollárt adtak francónak felfegyverzésre és spanyolország az imperializmus stratégiai bázisává és a német revansisták gyakorlóterévé vált. a múltban, forradalmi harcaink idején a hitleristák hazánk védtelen városai felett próbálták ki repülőiket, - most a bonni revansisták - franco kormányának és az amerikai kormány támogatásával - próbálják ki fegyvereiket hazánk földjén, készítik támadó terveiket. nem véletlen, hogy a franco-féle spanyol sajtó a háborús gyújtogatók egyik szócsöve. „berlin megér egy háborút, - írta például legutóbb az egyik spanyol ujság.

- ezért fordulunk sürgető felhívásunkkal hazánk minden férfiához és asszonyához: minden erejükkel szálljanak szembe a hitlerista revansistákkal és amerikai támogatóikkal, akadályozzák meg, hogy spanyolországot agressziós bázisként használják fel.

dolores ibarurri ezután a világ asszonyainak feladatairól, a nemzetközi békeharc jelentőségéről szólt. hangoztatta:

- most a lét vagy a nemlét, az élet vagy a halál, a béke vagy a háború kérdése áll az emberiség előtt. mondjátok meg - most egy harcos forradalmár és anya beszél hozzátok, aki két háborút élt át és szenvedett végig - mi lenne vágyainkból, terveinkből, ha nem lennének képesek megállítani az ölésre emelkedő kezeket; mi lenne az anyák gyermekeik köré font ábrándjaiból, a fiúk és leányok szerelmet, boldogságot váró reményeiből, ha engednénk, hogy ismét hatalomra jussanak a hitlerista revansvágók?! mi maradna otthonainkból, mivé omlának össze egy jobb világ megteremtését célzó reményeink, mi maradna az emberiség nagy alkotásaiból, amelyeket századok erőfeszítéseivel hozott létre, ha kitérne a háború?! hamuvá válna minden, nem maradna semmi más, csak egy radioaktív viharok utáni sivatag, amelynek nagaszaki és hirosima csak halvány árnyképe volt.

- hiszünk, hinnünk kell a népek erejében, bizunk a tömegekben, s ezért optimisták vagyunk a jövőt illetően. az asszonyok, a békét akaró milliók harca egybefonódik a demokratikus szabadságjogokért, a haladásért, a nemzeti függetlenségért és a szuverenitásért, a kolonializmus ellen folytatott küzdelemmel - legyen bármilyen kicsiny ország is a színtere, legyen az ország lakóinak bőre bármilyen színű. e nemes és szent küzdelemben nekünk asszonyoknak részt kell vállalnunk!

/folyt

19.25

bb 30. /folytatta... 14. folyt./- szb

- a népek tudják, milyen sötét erők fenyegetik a béke ügyét, tudják, miről van szó. ezt bizonyítják az angliai béketüntetések, a nagy háborúellenes milánói munkásmegmozdulások, a volt olasz frontarcosok megmozdulása, s az ezekhez hasonló nagyszerű akciók, amelyek hozzájárulnak a demokratikus, haladó erők tömörítéséhez, a munkásosztály mozgósításához; mert utját állják az agresszió, a háború és a halál ügynökeinek.

- az asszonyoknak hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a jószándéku, békére vágyó emberek világszerte világosan felismerjék, milyen erők állnak egymással szemben, s hol a helyük ebben a gigászi harcban. az asszonyoknak mindenütt az első sorokban kell állniuk a háború ellen, az életért folytatott küzdelemben.

- ahogy itt hallgattam a világ különböző tájairól, országai-ból érkezett asszonyok lángoló és elhatározott szavait, meggyőződéssé formálódott bennem a hit: a nők, a feleségek, az édesanyák mindenütt megértik, mit várnak tőlük a haladó emberek százmil-liók tábora. megértik és aszerint cselekszenek is! - mondotta többek között viharos tapssal, nagy ünnepléssel fogadott beszédében dolores ibarurri.

/folyt.köv./

19.30

20.25

bb. 64. Időjárásjelentés

gg/gy/bs

1961. október 5.

a meteo.ológiai intézet jelentései október 5-én, csütörtökön
13 órakor:

kevés felhő

várható időjárás péntek estig: kevés felhő, valószínűleg
eső nélkül, mérsékelt, napközben kissé megélnkiülő keleti, dél-
keleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken
17-22 fok között.

/mti/

bb. 65. Diplomataklólogatása a bartók-archivumban

gg/gy/lv

1961. október 5.

a bartók-archivum vezetősége meghívására folyó hó
5-én, csütörtökön a budapestre akkreditált kulturális és sajtó-
tisztaság megtekintették az újonnan létesített archivumot. a vendé-
geket szabócsi bence akadémikus, az archivum igazgatója üd-
vözölte, majd denijs dilte professzor, az archivum tudományos
főmunkatársa ismertette az archivum tevékenységét és feladatait.

a fogadáson jelen volt bartók béla, a nagy zeneköltő
özvegye és fia, ifjabb bartók béla, valamint kozma józsef,
a párisban élő magyar származású, neves zeneszerző, továbbá a
külgyminisztérium több felelős munkatársa. a megjelent diplo-
maták nagy érdeklődéssel tekintették meg az archivumot és el-
ismeréssel nyilatkoztak a látottakról.

/mti/

bb. 68. a hazafias népfrent elnökségének ülése

gg/gy/bs

1961. október 5.

a hazafias népfrent országos tanácsának elnöksége október
5-én, csütörtökön ülést tartott. kállai gyula, a hazafias nép-
front országos tanácsa elnökének előterjesztése alapján meg-
vitatta az országgyűlés során levő ülészakával kapcsolatos
kérdéseket.

az elnökség az előterjesztést egyhangulag jóváhagyta.

/mti/

19.44

- 54 -

bb. 62. még az idén meg kell kötni a német békeszerződést - ves-
senek véget a nyugatnémet revans politikának - nyugat-berlin legyen
demilitarizált, szabad város - pullai árpádnak, a magyar kommunista
ifjúsági szövetség központi bizottsága első titkárának nyilatkozata

i/lv/rj lv

1961. október 5.

szeptember 30-án és október 1-én berlinben a demokratikus ifju-
sági világszövetség és a szabad német ifjúság kezdeményezésére az
európai ifjúsági és diákszervezetek képviselői találkozót tartottak,
ahol a németországgal még ez évben megkötendő békeszerződés és nyu-
gat-berlin szabad, demilitarizált város nyilvánításával kapcsola-
tos kérdéseket vitatták meg. pullai árpád, a kisz központi bizottsá-
gának első titkára, aki a magyar ifjúsági küldöttség vezetőjeként
rész vett a tanácskozáson, nyilatkozott az mti munkatársának.

- az értekezleten - mondotta - a szovjetunió, az európai szo-
cialista országok, angliá, franciaország, olaszország, a skandináv
államok és szinte valamennyi nyugateurópai kapitalista ország haladó
ifjúsági szervezetének küldöttei is jelen voltak. képviseltette
magát több nemzetközi szervezet is, ott voltak a demokratikus ifju-
sági világszövetség afrikai, ázsiai és latinamerikai tagszerveze-
teinek képviselői is.

- a tanácskozáson a német kérdés azonnali és békés megoldása
szerepelt napirenden. két vitaindító előadás hangzott el, amelyet
piro pieralli, a divsz elnöke és horst schumann, az fdj központi
tanácsának első titkára tartott. a tanácskozáson ugy a beszámoló,
mint valamennyi felszólaló egyöntetűen kifejezésre juttatta, hogy a
németországgal kötendő békeszerződés nyugat-berlin szabad,
demilitarizált várossá nyilvánítása, a béke védelmében halaszthatat-
lanul sürgős feladat, s e kérdésnek megoldásában nincs helye további
várakozásnak. nem lehet tovább tünni, hogy 16 évvel a második világ-
háboru befejezése után európa szívében a jelenlegi abnormális hely-
zet maradjon, hisz ez bátorítás a revansra, új háborura törekvő és
követeléseiben egyre arcátlanabbá váló nyugatnémet imperialista, mi-
litarista erőeknek.

számtalan tényt és adat hangzott el arról, ho-
gyan született ujja és fejlődött az amerikai imperialisták támogatá-
sával a volt náci tisztek és tábornokok vezetése alatt a nyugat-
német új „wehrmacht”, amely ma a nato legütőképesebb hadseregé-
nek „dicstelen”, szerepében tetszeleg. számtalan ténnyel bizonyítot-
ták, hogy a nyugati reakciós körök támogatásával hogyan folytatta
kémtevékenységét az ndk és a szocialista tábor országai ellen az a
több mint száz külföldi kémközpont amelynek főnadszállása nyugat-
berlin. ez a felforgató tevékenység szinte zavartalanul folyt mindad-
dig, amíg az ndk kormánya az augusztus 13-i intézkedéseivel le nem
zárta az ndk berlini államhatárait. ezzel szilárd gátat emelt a te-
vékenység útjába.

/folyt.köv./
19.50

- 55 -

bb. 62. / még az idén meg kell.....i. folyt./rj

- a konferencia egyöntetűen helyeselte és a béke védelme szempontjából halasztandóan szükséges és nagyjelentőségű intézkedésnek nyilvánította a berlinben foganatosított rendszabályokat. az értekezlet résztvevői egyöntetűen megbélyegezték a nyugatnémet imperialista, háborus körök mesterkedéseit, amelyek a német demokratikus köztársaság, a szovjetunió, csehszlovákia, lengyelország, a szocialista tábor más országai és a béke ellen irányulnak. ugyanakkor teljes szolidaritásukat nyilvánították a német demokratikus köztársaság ifjúsága, az egész német fiatalok iránt, amely következetesen harcol a békéért és utját állja a revansista, militarista tervek megvalósításának.

- az értekezlet résztvevői egyöntetűen elismerésüket fejezték ki a szabad német ifjúságnak azért a kezdeményezésért, hogy felhívta az ndk ifjúságát a haza védelmére. a felhívásra ma már több mint 220 000 német fiatal jelentkezett a néphadsereg soraiba, bebizonyította a szocialista hazához való hűségét, a béke védelmében vetett csendíthetetlen hitét.

- német barátaink lehetőséget adtak arra is, hogy a konferencia munkája mellett látogatásokat tegyünk ifjúsági szervezetekben és felszólaljunk gyűléseken. ezt az alkalmat felhasználtuk arra, hogy átadjuk a magyar fiatalok baráti, testvéri üdvözlését, s kinyilvánítsuk véleményünket, hogy saját ügyünknek is tekintjük a német elvtársaink harcát országuk szuverenitásának biztosításában, a béke védelmében. e látogatások alkalmával megkértek, hogy tolmácsoljuk az egész magyar ifjúságnak az ndk fiataljainak üdvözlését.

putlai árpád befejezésül elmondotta még, hogy az értekezleten két dokumentumot fogadtak el. egy felhívást a világ ifjúságához, amelyben követelik a német kérdés végleges és békés megoldását, éberségre, együttes cselekvésre szólítják fel az európai fiatalokat, a nyugatnémet militarista, revansista erőkkel szemben. ezenkívül egy nyílt levelet intéztek a német szövetségi köztársaság fiataljaihoz, amelyben a béke védelmére buzdítják őket. /mti/

bb. 63. hazánkba érkezett edward rosset

k/gg/rj lv

1961. október 5.

a magyar-lengyel kulturális egyezmény alapján csütörtökön egy hónapos tartózkodásra budapestre érkezett edward rosset, a lodzi közgazdaságtudományi egyetem rektora.

/mti/

19.56

- 56 -

bb 30. /folytatja...19. folyt./-lm

felszólalt az ülésen zola dragovicseva, a bolgár nő-küldöttség, valamint az ndk tanácsnok tagja. sokoldalúan elemezte, hogy a balkán térségében kialakult helyzetet: görögország, törökország reakciós erői - mondotta - idegen katonai támaszpontoknak adtak helyet, s behódoltak a militarizmus, a fegyverkezési verseny politikájának. a bolgár népköztársaság kormánya már többször kezdeményezte, hogy rendezzék meg a balkáni államok konferenciáját, s nozzanak létre e térségben is demilitarizált övezetet. a bolgár asszonyok támogatják ezeket a javaslatokat, mert átérzik felelősségüket a békéért.

jang jun-ju, a kínai nőszövetség titkárságának tagja az imperialista hatalmak, különösen az amerikai egyesült államok által hazájával szemben elkövetett provokációról szólt. megemlíti az usa bűnös politikája tajvan kérdésében, valamint abban, hogy az ENSZ alapokmányában foglalt elveket semmibe véve immár igen hosszú idő óta következetesen meggátolja a kínai népköztársaság felvételét az egyesült nemzetek szervezetébe. meggyőződésünk azonban - hangsúlyozta - hogy a meg-megújuló amerikai politikai manőverek sem tudják már sokáig akadályozni a kínai népköztársaság törvényes ENSZ-képviselését.

- a háborus fenyegetésekkel szemben a világ asszonyai, s a kínai nők is azt akarják, hogy minél hamarabb megszűnjék a nemzetközi feszültség, s megnyíljon a békés fejlődés útja minden nép számára. támogatják mindazokat a törekvéseket, amelyeknek célja a békés fenntartása. a kínai nép és a kínai asszonyok támogatják a teszerelésre, a nemzetközi feszültség enyhítésére tett szovjet javaslatokat, sürgetik a békeszerződés megkötését a két német állammal. jól tudják ugyanis, hogy csak békés viszonyok között lehet a jobb jövőn munkálkodni, s kedvezőbb életkörülményeket teremteni az egyén és a közösség számára.

marcelle huisman, a francia nőszövetség alelnöke a német kérdéssel kapcsolatban rámutatott: franciaország történelmének legszerencsétlenebb eseményeit az utóbbi évszázadban a német militarizmus okozta. az idegen területekre éhes hódítók csizmái három ízben taposták franciaország földjét. ezek a kegyetlen tapasztalatok gondolkodásra készítettek minden józan francia férfit és nőt. azt is tudjuk - fűzte hozzá - hogy mindhárom esetben saját kormányunk is felelős volt abban, hogy az események hazánkra nézve oly kedvezőtlenül alakultak. éppen ezért népünk többsége bizalmatlanul szemléli az egyre szorosabbá váló francia-nyugatnémet együttműködést.

/folyt. köv.
20.03

- 57 -

bb 30. /folytatta....16.folyt./-Lm

igaz, a francia kormánykörök azt hangsúlyozzák; itt van már az ideje, hogy békében éljünk nyugatnémet szomszédunkkal. mi azonban úgy véljük - füzte hozzá, - hogy ennek az egymás mellett élésnek csakis békés alapon lehet megvalósulnia, a lefegyverzés útján, nem pedig úgy, hogy mi, franciák a nemzetközi életben támogadjuk a hatalmon levő nyugatnémet militaristákat. a háború ellen a lefegyverzés a legjobb védekezési mód. ezért harcolt a francia asszonyok szövetsége megalapítása óta, s ezt a jelszót írja zászlajára napjainban is - mondotta a francia küldött.

maria rosetti, a román nőszövetség elnöke a többi között beszámolt arról, hogyan vesznek részt a román népköztársaság asszonyai hazájuk politikai életében, a közügyek intézésében, valamint a szakszervezeti életben, az ifjusági szervezetekben és a béke-mozgalomban. függetlenül attól, hogy milyen területen tevékenykednek, munkájukkal jelentősen hozzájárulnak a béke védelméhez is. éppen ezért támogatják saját kormányuknak és más országok kormányainak azt a javaslatát, hogy haladéktalanul kössék meg a békeszerződést a két német állammal. ez az egyetlen útja annak, hogy utját álljuk a nyugatnémet militaristák agresszív szándékainak és háborus manővereinek - mondotta. majd felhívta a figyelmet a román népköztársaság kormányának arra a korábban előterjesztett javaslatára, hogy a balkán országai lépjenek szorosabb együttműködésre, s a balkán és az adriai-tenger térségében létesítsenek békeövezetet.

safia zuiten, a tunéziai nőszövetség titkára megrázó szavakkal számolt be azokról a borzalmas szenvedésekről, amelyeket a három hónappal ezelőtt véghezvitt francia fegyveres támadás okozott hazája békés lakosságának. június második felében francia hadihajók jelentek meg a tunéziai partoknál bombákkal. két napon át gyilkolták a védtelen embereket, gyermekeket és asszonyokat egyaránt. nem ismertek kíméletet a francia ejtőernyősök sem, akik a hadihajók pusztító tüze után rohanták meg a tunéziai családok otthonait. nem az első eset volt ezt, hogy lábbal tiporták a nemzetközi jog szabályait. szerencsétlen sorsunk azt mutatja - mondotta, - hogy az imperialisták a végsőkig fenn akarják tartani uralmukat. tunézia népe azonban harcol hazája függetlenségéért, a területén levő idegen katonai támaszpontok felszámolásáért, nemzeti szuverenitásának helyreállításáért. egye-sítsék erőiket a gyarmati rendszer teljes felszámolásáért, hogy végre tunézia népe is szabad hazában boldogan élhessen.

/folyt.köv./
20.08

- 58 -

bb 30. /folytatta....17. folyt./-Lm

a csütörtöki tanácsülésen végül a fraternidad briones, a kubai nőszövetség képviselője szólalt fel, aki a nemzeti forradalmi hadsereg egyenruhájában lépett a küldöttek telkes tapsa közben a szónoki emelvényre. büszkén számolt be arról, milyen tevékenyen vettek részt kuba hős asszonyai, leányai az imperialisták elleni harcban és az agresszorok masterkedéseinek visszavérésében

- ellenségeink hiu reménye, hogy forradalmunkat leverhetik - mondotta. az egész kubai nép támogatja a forradalmi kormányt és nagyszerű vezetőjét, fidel castrot. valamennyiünk szívébe bevésődött a jelszó: haza, vagy halál!

a nemzetközi nőszövetség budapesti tanácsülése pénteken és szombaton bizottságokban folytatja munkáját. a következő plenáris ülést vasárnap tartják.

a magyar nők országos tanácsa csütörtökön este a magyar optikai művek művelődési házában ünnepi előadáson látta vendégül a nemzetközi demokratikus nőszövetség tanácsülésének küldötteit. az est műsorában a budapest táncegyüttes, és a magyar rádió gyermek-kórusa lépett színpadra. a bemutatott műsorszámok nagy sikert arattak./mti/

.-

20.13

- 59

bb. 66. a bolgár párt- és kormányküldöttség átutazott budapesten

gg/gy/lv

1961. október 5.

a német demokratikus köztársaság megalakulása 12. évfordulójának ünnepségein résztvevő bolgár párt- és kormányküldöttség, amelyet Ivan Mihajlov hadseregtábornok, a bolgár kommunista párt politikai bizottságának tagja, a bolgár népköztársaság minisztertanácsának első elnökhelyettese, nemzetvédelmi miniszter vezet, csütörtökön átutazott budapesten.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren uszta Gyula altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese és puja frigyes külügyminiszterhelyettes üdvözölte. jelen volt Jancsó Georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete és Siegfried Hienzsch, az ndk budapesti nagykövetségének első titkára, valamint a külügyminisztérium és a honvédelmi minisztérium több vezető munkatársa.

/mti/

--

bb. 67. ötszáznyolcvanhét villamos és trolibusz-vezető vett részt a fővárosi villamosvasut közlekedésrendészeti versenyén

t nbj/gg/gy/bs

1961. október 5.

a fővárosi villamosvasut az utóbbi időben sok intézkedést tett a balesetek megelőzésére. a többi között minden villamos- és trolibusz-vezető, ellenőr és forgalmi tiszt 1961-ben újból vizsgázott a kresz-ből. a közlekedési ismeretek alaposabb elsajátítására a vállalat meghirdette a kresz-versenyeket. tizennégy telepén 587 villamos- és trolibusz-vezető adott számot tudásáról. a döntőbe került legjobb tíz trolibusz- és villamos-vezető csütörtökön délután „vizsgázott”, a fővárosi villamosvasut száva utcai telepének művelődési termében. az ünnepségen megjelent földvári aldir, a közlekedési és szállítási dolgozók szakszervezetének főtitkára, herpai lászló, a fővárosi villamosvasut vezérigazgatója, a közlekedési és postaügyi minisztérium, a fővárosi tanács több képviselője. az ünnepségen csongrádi istván vezérigazgatóhelyettes elmondotta, az volt a cél, hogy a közlekedésrendészeti ismeretek iránt felébredjen az érdeklődés. ez sikerrel járt, s ennek nyomán lényegesen csökkentek a balesetek a fővárosi villamosvasutnál. hangsúlyozta, hogy a közlekedésrendészeti ismeretek oktatására a továbbiakban is igen nagy figyelmet fordítanak.

/mti/

20.18

- 60 -

bb. 69. dmitrij sosztakovics a világhírű szovjet zeneszerző budapesten

t fe/gk/gy/fm

1961. október 5.

a liszt-bartók zenei ünnepségekre csütörtökön budapestre érkezett dmitrij dmitrijevics sosztakovics, a világhírű szovjet zeneszerző. a kedves vendéget a ferihegyi repülőtéren meruk vilmos, a művelődésügyi minisztérium színházi és zenei főigazgatóságának vezetője, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézetének titkára, sárai tibor, a zeneművészek szövetségének főtitkára, valamint a művelődésügyi minisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa üdvözölte. jelen volt fogadásán a.a. sztarcev, a szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa és a nagykövetség több tagja.

x x x x

a világhírű művész megérkezése után nyilatkozott az mti munkatársának:

- boldog örömmel teszek eleget a budapesti meghívásnak. örülök, hogy végre eljutottam magyarországra, abba a szép országba, amelynek zenéje oly sokat adott a világ zeneirodalmának. itt tartózkodásom alatt szorgalmas hallgatója leszek a budapesti hangversenyeknek és már előre örülök az élményeknek. boldogan várom a zenei élet képviselőivel való találkozást, szeretnék minél több új magyar zeneművet megismerni. igyekszem szűkre szabott időmet jól kihasználni, sokat látni budapestből és minél többet meríteni gazdag zenei életükből.

- sajnálom, hogy budapesti tartózkodásom rövid lesz, de vissza kell térnem moszkvába, ahol október 15-én mutatja be a moszkvai állami szimfónikus zenekar, konsztantyin ivanov karmester vezényletével új, 12. szimfóniát. e művemet október elsején és harmadikán - úgy érzem, sikerrel - mutatta be a leningrádi filharmónikus zenekara, mravinszkij vezetésével. új szimfóniám tulajdorképpen folytatása a lenin emlékének szentelt az 1905-ös orosz forradalmat dicsőítő 11. szimfóniának. a négytétéles 12. szimfónia a nagy októberi szocialista forradalmat megéneklő hősköltemény. tétélei a következők: a forradalmi pétervár, razliv /itt élt lenin szimfónizálásban/, az aurora, és az emberiség hajnala.

remélem, hogy a magyar közönség rövidesen megismeri e művemet. úgy tudom, januárban mravinszkij karmesterrel az élen a leningrádi filharmónikus zenekara koncertezik budapesten. a 12. szimfónia partitúrája egyébként tíz nap múlva megjelenik, s elküldöm majd magyar barátainknak.

/mti/

20.23

- 61 -

bb 70. évadnyitó a szegedi- és a miskolci kamaraszínházakban
vid fm/ke-lm fm 1961. október 5.

a szegedi nemzeti színház kamaraszínházában csütörtökön tartották az évadnyitó előadást. fehér klára; kavás a férfi című vígjátékát adták elő makai péter rendezésében. a főszerepeket bege margit és kormos lajos alakította.

a miskolci kamara színház ugyancsak csütörtökön nicola manzari olasz író: ó mai gyerekek című vígjátékval nyitotta az évadot. a darabot nyilassy judit rendezte. fellepett máthé éva, csiszér andrás, vass mari, veures tamás, lengyel jános és bencze ida. /mti/

bb 72. koktélparti a csehszlovák nagykövetségen
t vt hné szb bs 1961. október 5.

rudolf chlubna alezredes, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének katonai attaséja, a csehszlovák néphadsereg napja alkalmából csütörtökön este koktélpartit rendezett a nagykövetségen. a koktélpartin megjelent pap jános belügyminiszter, uszta gyula altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese és a magyar néphadsereg tábornoki karának számos más tagja, puja frigyos külügyminiszterhelyettes, továbbá a honvédelmi minisztérium és a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa.

frantisek pisek nagykövettel az élen résztvettek a koktélpartin a csehszlovák nagykövetség tagjai, az ideiglenesen magyarországon állomásozó szovjet csapatok parancsnokságának képviselői, valamint a budapesten akkreditált katonai és légügyi attasék. /mti/

--

20.29
22.30

- 62 -

bb 71. az országgyűlés kulturális bizottságának ülése
t bc hné szb bs 1961. október 5.

az országgyűlés kulturális bizottsága darvas józsef elnöklésével csütörtökön délután ülést tartott. részt vett az ülésen kállai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese és rónai sándor, az országgyűlés elnöke is.

a bizottság első napirendi pontként a magyar népköztársaság oktatási rendszeréről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. ilku pál, művelődésügyi miniszternek a törvényjavaslat jelentőségéről mondott bevezető szavai után a napirendi pont tárgyalásakor felszólaltak kállai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese, achátz imre, dr. bárczi gusztáv, csajághy károly, dr. germanus gyula, hankó györgy, nagy Antal, peskó livia, dr. straub gyula, urbán ernő országgyűlési képviselők.

a kulturális bizottság ezután a művelődésügyi minisztérium 1960. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentést és a második ötéves népgazdaságfejlesztési tervről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. e napirendi pontokhoz dr. bán sándor, a művelődésügyi minisztérium gazdasági csoportfőnöke adott tájékoztatót. a vitában felszólalt ilku pál művelődésügyi miniszter, balogh lajos, csarnai juszitina, hankó györgy, dr. möricz virág, peskó livia, dr. straub gyula, veres péter országgyűlési képviselők, valamint molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes, köből józsef az országos tervhivatal főosztályvezetője és dr. sebestyén tibor, a pénzügyminisztérium osztályvezetője.

a kulturális bizottság a törvényjavaslatokat és a jelentést elfogadta, s úgy határozott, hogy az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlja. /mti/

--

bb 74. vita a mai költészetről az írószövetségben
k v hné szb bs 1961. október 5.

csütörtökön az írószövetségben a fiatal írók bizottsága és a költők szakosztálya a hagyományok és a mai költészet címmel vitát rendezett. az ankétot - amelyen számos költő, író és kritikus jelent meg - fodor józsef kossuth-díjas költő, a költők szakosztályának elnöke nyitotta meg, majd simon istván kossuth-díjas, az írószövetség elnökségének tagja, a fiatal írók bizottságának elnöke tartott bevezető előadást.

a referátumot élénk vita követte. /mti/

--

20.35
22.00

- 63 -

bb 73. a nyereségy betétkönyv sorsolás eredménye

i kf/fk szb vq

1961. október 5.

a nyereségybetétkönyvek 1961. harmadik negyedévi sorsolását pénteken délután siklóson tartotta az országos takarékpénztár. a húzáson mindazok az érvényben levő betétkönyvek résztvettek, amelyeket legkésőbb 1961. szeptember 29-ig váltottak. minden ezer betétkönyv közül huszonöt nyert. azok a betétkönyvek, amelyeknek utolsó három számjegye /számvégződése/ az alább felsorolt számokkal megegyezik, a negyedévi átlagbetétjüknek a számok mellett feltüntetett százalékát nyerték:

számvégződés	nyereségy százalék	számvégződés	nyereségy százalék
079	25	366	50
094	25	427	25
139	25	437	25
162	25	479	25
191	25	495	25
208	25	528	25
219	25	599	25
220	50	616	25
255	25	617	25
296	25	698	200
307	100	846	25
338	25	968	25
		975	25

a nyereségyek összegéből 20 százalék nyereségy illetéket vonnak le. a nyereségyeket a betétkönyvet kiállító otp fiókok, vagy postahivatalok október 18-tól írják jóvá, illetve fizetik ki. /mti/

--

bb 75. ülést tartott a nyomdász szakszervezet központi vezetősége

hmé /Lv szb bs

1961. október 5.

a nyomda- a papiripar és a sajtó dolgozói szakszervezetének központi vezetősége a szakszervezeti világszövetség 5. kongresszusának előkészületeivel kapcsolatban nagyaktíva-ülést tartott, amelyen terényi lászló főtitkár ismertette a szakszervezeti világszövetségus célkitűzéseit és feladatait. a nagyaktíva-ülésen részt vett és felszólalt o. calvetti, a francia papiripari dolgozók szakszervezetének főtitkára is. /mti/

--

20.40
32.15

- 64 -

bb 76. dmitrij sosztakovics a magyar állami hangverseny zenekar csütörtök esti hangversenyének hallgatói között

t fe hmé szb bs

1961. október 5.

a budapesti zenei hetek csütörtök esti hangversenyközönségének újabb nagyszerű zenei élményben volt része. a magyar állami hangverseny zenekar ferencsik jános kossuth-díjas, kiváló művész vezényletével adott hangversenyt a zeneakadémia nagytermében. a műsoron szabó: lírai szvit, bartók: 2. hegedűversenye, kodály: concerto-ja és liszt les preludes-je szerepelt. közreműködött kovács dénes, a kitűnő fiatal hegedűművész. a közönség hosszantartó tapssal jutalmazta a magyar művészek és a zenekar játékát. ugyancsak lelkes ovációban részesítette a concerto szerzőjét, kodály zoltánt, aki megjelent a hangversenydobogón is. a hangverseny hallgatóinak sorában megjelent a csütörtökön hazánkba érkezett kiváló szovjet zeneszerző, dmitrij sosztakovics. /mti/

--

21.55
22.20

- v é g e -

- 65 -

Le

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti hivatalos közlemények

1961. október 5.

bb 56. kinevezés

mtth szb hk

1961. október 5.

a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány dr. bognár józsef egyetemi tanárt a kulturális kapcsolatok intézetének elnökévé, és dr. rosta endrét a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnökévé kinevezte. /mti/

--

bb 59. kitüntetés

sze szb hk

1961. október 5.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. kalocsay kálmánnak, az orvostudományok doktorának, a fővárosi tanács László kórháza osztályvezető főorvosának az egészségügy területén kifejtett többévtizedes munkássága elismerésül 70. születésnapja alkalmából, dr. kovács andornak, a szakszervezeti társadalombiztosítási központ osztályvezetőjének és száraz istvánnak, az élelmezésiipari dolgozók szakszervezete titkárának eredményes munkájuk, valamint a munkásmozgalomban kifejtett többévtizedes tevékenységük elismerésül 50. születésnapjuk alkalmából a munka érdemrend kitüntetést adományozta. a kitüntetésekét kiss károly, az elnöki tanács elnökhelyettese nyújtotta át. /mti/

--

17.36

12.20

- 1 -

1/16

mti hivatalos közlemények

1961. október 5.

embargo 22 óráig!

bb 61. a minisztertanács-ülése

min. nk/gg szb bs

1961. október 5. 4

a kormány csütörtökön ülést tartott, meghallgatta és jóváhagyta a honvédelmi miniszter jelentését azokról az intézkedésekről, amelyek a jelen nemzetközi helyzetben az ország védelmi képességének növelésére, népiünk békés alkotó munkájának védelmére szükségesek. a kormány jóváhagyta, hogy a honvédelmi miniszter az 1960. évi 4. - a honvédelemről szóló - törvény 24. paragrafusának első bekezdése alapján az ez év őszén második szolgálati évüket letöltő sorállományú katonákat a magyar néphadsereg kötelékében ideiglenesen visszatartsa.

a minisztertanács a szakszervezetek országos tanácsai elnökségének előterjesztésére határozatot hozott a szocialista munkaverseny irányításáról, a termelési tanácskezelésről és a verseny szervezéséről, valamint a munkaversenyben életjáró dolgozók és vállalatok kiüntetéséről és jutalmazásáról.

a kormány ezután folyó ügyeket tárgyalta. /mti/

17.54

21.20

- 2 -

La

mti hivatalos közlemények

1961. október 5.

embargo 22 óráig!

bb 61. a minisztertanács ülése

min. nk/gg szb bs

1961. október 5.

a kormány csütörtökön ülést tartott, meghallgatta és jóváhagyta a honvédelmi miniszter jelentését azokról az intézkedésekről, amelyek a jelen nemzetközi helyzetben, az ország védelmi képességének növelésére, néplink békés alkotó munkájának védelmére szükségesek. a kormány jóváhagyta, hogy a honvédelmi miniszter az 1960. évi 4. - a honvédelemről szóló - törvény 24. paragrafusának első bekezdése alapján az ez év őszén második szolgálati évüket letöltő sorállományú katonákat a magyar néphadsereg kötelékében ideiglenesen visszatartsa.

a minisztertanács a szakszervezetek országos tanácsai elnökségének előterjesztésére határozatot hozott a szocialista munkaverseny irányításáról, a termelési tanácskozássokról és a verseny szervezéséről, valamint a munkaversenyben átmenő dolgozók és vállalatok kiüntetéséről és jutalmazásáról.

a kormány ezután folyó ügyeket tárgyalta. /mti/

17.54 21.80

- 2 -

La

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. október 6.

bb 1. új épületszárnyal bővítik az éttermi és büfé vállalat hidegkonyhai ételkülönlegességeinek központját

i sb/sze szb vg

1961. október 6.

az utóbbi években megsokszorozódott a budapestiek kedvelt étel-
inek, a hidegkonyhai különlegességeknek fogyasztása. az éttermi
és büfé vállalat puskin utcai központi hidegkonyhája már szűknek
bizonyult, s ezért egyemeletes új épületszárnyal bővítik a régi
földszintes épületet. nagy gondot okozott azonban, hogy az épít-
kezés idején nem dolgozhatnak tovább a régi helyen, a hidegkonyha
szakácsai. végül azt a megoldást találták, hogy a télen egyéb-
ként is üresen álló margitszigeti casinoba teszik át a hidegkonyhai
különlegességek gyártásának székhelyét. így a költözködés után,
már néhány hét múlva megkezdődik a csaknem négymillió forint ér-
téki új épületszárny építése, amely korszerű előkészítő helyisé-
gekkel, raktárakkal és öltözőkkel segíti majd a konyha dolgozói-
nak munkáját. a 41-es építőipari vállalat dolgozói különleges
acél- és betonszerkezetek felhasználásával gyorsítják meg az épít-
kezést, hogy a jövő év tavaszán, még a casino megnyitása előtt
átadják a korszerűsített és több mint kétszeresére bővített köz-
ponti hidegkonyhát. /mti/

-. -

bb 3. középfoku elsősegélynyújtó tanfolyamot indít az országos mentőszolgálat

i ms/sze szb fm

1961. október 6.

az országos mentőszolgálat 5. kerület markó utca 22. szám alatti székházában középfoku elsősegélynyújtó tanfolyamot indít. a tanfolyam október 17-én 17.30 órakor kezdődik. jelentkezni személyesen vagy telefonon /122-622, 149-es mellék/ lehet október 9-től 14-ig délig. a tanfolyam díjtalan. /mti/

-. -

- 1 -

60
/K/